មហាសមយសុត្រ (ធមិមហាសម័យ)

(បិដក និង អដ្ឋកថា)

ដកស្រង់រៀបរៀងដោយភិក្ខុ នួន សារ៉ែត ព.ស២៥៦៦, គ.ស២០២៣

សេចក្តីផ្តើម

សៀវភៅនេះ ខ្ញុំព្រះករុណា អាត្មាភាព ភិក្ខុ សារត្ថធម្មោ នួន សារ៉េត បានរៀបរៀងឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ពុទ្ធបរិស័ទទូទៅ បានការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងបដិបត្តិក្នុងព្រះធម៌របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់សង្គមជាតិ សាសនា របស់ខ្មែរយើង នឹងជួយជាចំណេះដឹង ដល់កុលបុត្រ កុលធីតា ប្អូនៗ បងៗ ជានិស្សិត ក្នុងសៀវភៅនេះផងដែរ ។

ពិតណាស់ សង្គមមួយ ដែលមានមនុស្សចេះដឹងច្រើន យល់ដឹងច្រើន នឹងឈានទៅរកការអភិវឌ្ឍបានរីកចម្រើន ភាពសម្បូរសប្បាយ លូតលាស់ ជឿនលឿន ប្រកបដោយសុខចម្រើន ក្នុងសង្គមនោះពុំខាន ។ ហេតុនេះហើយ ខ្ញុំព្រះករុណា អាត្មាភាព នឹងសង្ឃឹមថា សៀវភៅនេះ នឹងបានជាយោជន៍ដល់ជនច្រើន ។

សេចក្តីរៀបរាប់មកខាងលើនេះ សូមជូនពរ ឲ្យពុទ្ធបរិស័ទទាំងអស់ និង ប្អូនៗ បងៗ សិក្សា បដិបត្តិ ឲ្យបានជាប្រយោជន៍ ជាចំណេះដឹង ជាមេរៀន ជាមេគំនិត សម្រាប់ដំណើរជីវិតនេះ ប្រកបតែសេចក្តីសុខ សេចក្តីចម្រើន និង រួចចាកទុក្ខទាំងពួង កុំបីអាក់ខានឡើយ ។

សូមថ្វាយព្រះរាជកុសលនេះ ដល់ព្រះមហាក្សត្រាក្សត្រីខ្មែរគ្រប់ជំនាន់ និងថ្វាយព្រះរាជកុសលដល់ព្រះសង្ឃរាជទាំងទាំងពីរគណៈគ្រប់ជំនាន់ និងមន្ត្រីសង្ឃគ្រប់រូប ព្រមទាំងបុព្វបុរសវីរៈជនខ្មែរគ្រប់រូប ពុទ្ធបរិស័ទទាំងអស់ សូមអនុមោទនានូវធម្មទាន ដែលខ្ញុំព្រះករុណា អាត្មាភាព បានបំពេញនេះ ហើយសូមឲ្យតែបានសេចក្តីសុខ សេចក្តីចម្រើន និងរួចចាកទុក្ខទាំងពួងកុំបីអាក់ខានឡើយ ។

វត្តស្រះមុជ្ជលិន្ទ ថ្ងៃទី២២ ខែមេសាឆ្នាំ២០២៣

ភិក្ខុសារត្ថធម្មោ នួន សារ៉េត

មហាសមយសូត្រ

(បិដកលេខ ១៧ ទំព័រ ១៦៨)

ឯវម្មេ សុតំ *សូត្រនេះ (ឈ្មោះមហាសមយសូត្រ) គឺខ្ញុំ (ឈ្មោះអានន្ទ) បានស្តាប់មកហើយយ៉ាងនេះថា ។*

ឯកំ សមយំ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ មហាវនេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធឹ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សព្វេហេវ អរហន្តេហិ *សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងមហាវ័នជិតក្រុងកបិលវត្ថុ ក្នុងសក្កជនបទ ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃច្រើនចំនួន ៥០០ រូប សុទ្ធតែជាព្រះអរហន្តទាំងអស់ ។*

ទសហិ ច លោកធាតូហិ ទេវតា យេភុយ្យេន សន្និបតិតា ហោន្តិ ភគវន្តំ ទស្សនាយ ភិក្ខុសង្ឃញ្ច *ទេវតាទាំងឡាយក៏មកអំពីលោកធាតុទាំង ១០ ប្រជុំគ្នាជាច្រើនដើម្បីឃើញនូវព្រះមានព្រះភាគ និងភិក្ខុសង្ឃ ។*

អថ ខោ ចតុន្នំ សុទ្ធាវាសកាយិកានំ ទេវតានំ ឯតទហោសិ *គ្រានោះឯង ទេវតាទាំងឡាយដែលនៅក្នុងជាន់សុទ្ធាវាស ៤ អង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា*

អយំ ខោ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ មហាវនេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធឹ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សព្វេហេវ អរហន្តេហិ *ព្រះមានព្រះភាគនេះ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងមហាវ័នជិតក្រុងកបិលវត្ថុ ក្នុងសក្កជនបទព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃច្រើនចំនួន ៥០០ រូប សុទ្ធតែជាព្រះអរហន្តទាំងអស់ ។*

ទសហិ ច លោកធាតូហិ ទេវតា យេភុយ្យេន សន្និបតិតា ហោន្តិ ភគវន្តំ ទស្សនាយ ភិក្ខុសង្ឃញ្ច *ទេវតាទាំងឡាយក៏មកអំពីលោកធាតុទាំង ១០ ប្រជុំគ្នាជាច្រើន ដើម្បីឃើញនូវព្រះមានព្រះភាគ និងភិក្ខុសង្ឃ*

យន្នូន មយម្បិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមេយ្យាម ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ សន្តិកេ បច្ចេកំ គាថំ ភាសេយ្យាមាតិ *បើដូច្នេះ គួរយើងទាំងអស់គ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ គប្បីពោលនូវគាថាមួយម្នាក់ ៗ ក្នុងសម្នាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ ។*

អថ ខោ តា ទេវតា សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សមិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ បសារិតំ វា ពាហំ សមិញ្ជេយ្យ ឯវមេវ សុទ្ធាវាសេសុ ទេវេសុ អន្តរហិតា ភគវតោ បុរតោ បាតុរហេសុំ *លំដាប់នោះ ទេវតាទាំងនោះឯង ក៏បាត់អំពីសុទ្ធាវាសព្រហ្មលោក មកប្រាកដក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រនៃព្រះមានព្រះភាគ (ដោយឆាប់រហ័ស) គួរនាដូចជាបុរសមានកម្លាំងលាដៃដែលបត់ចូល ឬបត់នូវដៃដែលលាចេញ ។*

អថ ខោ តា ទេវតា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសុ *គ្រានោះពួកទេវតានោះក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។*

ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ ឯកា ទេវតា ភគវតោ សន្តិកេ ឥមំ គាថំ អភាសិ *លុះទេវតាទាំងនោះ ឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយទើបទេវតា ១ អង្គពោលនូវគាថានេះក្នុងសម្នាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា*

មហាសមយោ បវនស្មឹ ទេវកាយា សមាគតា
អាគតម្ហ ឥមំ ធម្មសមយំ ទក្ខិតាយេ អបរាជិតសង្ឃន្តិ ។

ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃប្រជុំធំក្នុងដងព្រៃ ពួកទេវតាក៏មកប្រជុំគ្នាហើយ យើងទាំងឡាយ (លុះឃើញពួកទេវតាប្រជុំគ្នាយ៉ាងនេះហើយ) ក៏នាំគ្នាមកកាន់ទីប្រជុំប្រកបដោយធម៌នេះ ដើម្បីឃើញនូវអបរាជិតសង្ឃ គឺសង្ឃដែលមារផ្ចាញ់មិនបាន ។

អថ ខោ អបរា ទេវតា ភគវតោ សន្តិកេ ឥមំ គាថំ អភាសិ *លំដាប់នោះ ទេវតា ១ អង្គទៀត ក៏ពោលនូវគាថានេះក្នុងសម្នាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា*

តត្រ ភិក្ខវោ សមាទហំសុ ចិត្តមត្តនោ ឧជុកំ អកំសុ
សារថីវ នេត្តានិ គហេត្វា ឥន្ទ្រិយានិ រក្ខន្តិ បណ្ឌិតាតិ ។

ពួកភិក្ខុក្នុងទីប្រជុំនោះ ប្រកបដោយសមាធិធ្វើចិត្តរបស់ខ្លួន (ដែលវៀចកោង) ឱ្យជាចិត្តស្លូតត្រង់ ភិក្ខុជាបណ្ឌិតទាំងឡាយតែងរក្សានូវឥន្ទ្រិយ (ដោយល្អ) ដូចជានាយសារថីដែលកាន់ទប់នូវខ្សែបរទុកដូច្នោះឯង ។

អថ ខោ អបរា ទេវតា ភគវតោ សន្តិកេ ឥមំ គាថំ អភាសិ *លំដាប់នោះ ទេវតា ១ អង្គទៀត ក៏ពោលនូវគាថានេះក្នុងសម្នាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា*

ឆេត្វា ខីលំ ឆេត្វា បលិឃំ ឥន្ទខីលំ ឩហច្ច មនេជា
តេ ចរន្តិ សុទ្ធា វិមលា ចក្ខុមតា សុទន្តា សុសុនាគាតិ ។

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ កាត់បង់នូវដែកគោល (គឺរាគៈ ទោសៈ មោហៈ) កាត់បង់នូវនុកទ្វារ (គឺរាគៈ ទោសៈ មោហៈ) គាស់រំលើងនូវសសរគោល (គឺរាគៈ ទោសៈ មោហៈ) ជាអ្នកមិនមានតណ្ហាជាគ្រឿងញាប់ញ័រ ជាអ្នកបរិសុទ្ធស្អាតប្រាសចាកមន្ទិល ជានាគកំលោះដែលព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ប្រកបដោយចក្ខុ ៥ ទ្រង់ទូន្មានល្អហើយ តែងត្រាច់ទៅបានក្នុងទិសទាំង ៤ មិនមានទើសទាល់ ។

អថ ខោ អបរា ទេវតា ភគវតោ សន្តិកេ ឥមំ គាថំ អភាសិ *លំដាប់នោះ ទេវតា ១ អង្គទៀត ក៏ពោលនូវគាថានេះក្នុងសម្នាក់នៃព្រះ មានព្រះភាគថា*

យេកេចិ ពុទ្ធំ សរណំ គតាសេ ន តេ គមិស្សន្តិ អបាយភូមិំ
បហាយ មានុសំ ទេហំ ទេវកាយំ បរិបូរេស្សន្តីតិ ។

ពួកជនណាមួយ បានដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹងទីរលឹកហើយ ពួកជននោះឯងនឹងមិនទៅកាន់អបាយភូមិឡើយ លុះលះបង់រាងកាយជារបស់មនុស្សទៅ ហើយនឹងទៅបំពេញពពួកនៃទេវតាមិនខាន ។

អថ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ យេភុយ្យេន ភិក្ខវេ ទសសុ លោកធាតូសុ ទេវតា សន្និបតិតា ហោន្តិ តថាគតំ ទស្សនាយ ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ។

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាជាច្រើនអង្គក្នុងលោកធាតុទាំង ១០ មកប្រជុំគ្នាដើម្បីឃើញនូវតថាគត និងភិក្ខុសង្ឃ

យេបិ តេ ភិក្ខវេ អហេសុំ អតីតមទ្ធានំ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេសម្បិ ភគវន្តានំ ឯតំ បរមាយេវ ទេវតា សន្និបតិតា អហេសុំ សេយ្យថាបិ មយ្ហំ ឯតរហិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគទាំងឡាយណា ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធដែលបានត្រាស់ដឹងហើយក្នុងអតីតកាល ពួកទេវតាមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះដូចគ្នាមកប្រជុំគ្នាដើម្បីឃើញនូវព្រះមានព្រះភាគទាំងនោះ ដូចជាពួកទេវតាដែលមកប្រជុំគ្នាដើម្បីឃើញតថាគតក្នុងកាលឥឡូវនេះដែរ ។

យេបិ តេ ភិក្ខវេ ភវិស្សន្តិ អនាគតមទ្ធានំ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេសម្បិ គវន្តានំ ឯតំ បរមាយេវ ទេវតា សន្និបតិតា ភវិស្សន្តិ សេយ្យថាបិ មយ្ហំ ឯតរហិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគទាំងឡាយណា ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនឹងបានត្រាស់ដឹងក្នុងអនាគតកាល ពួកទេវតាមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះដូចគ្នា

នឹងមកប្រជុំគ្នាដើម្បីឃើញនូវព្រះមានព្រះភាគទាំងនោះ ដូចពួកទេវតាដែលមកប្រជុំគ្នាដើម្បីឃើញតថាគតក្នុងកាលឥឡូវនេះដែរ ។

អាចិក្ខិស្សាមិ ភិក្ខវេ ទេវកាយានំ នាមានិ កិត្តយិស្សាមិ ភិក្ខវេ ទេវកាយានំ នាមានិ ទេសេស្សាមិ ភិក្ខវេ ទេវកាយានំ នាមានិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងប្រាប់នូវនាម និងគោត្ររបស់ពួកទេវតាទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងពោលនូវនាម និងគោត្ររបស់ពួកទេវតាទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវនាម និងគោត្ររបស់ពួកទេវតាទាំងឡាយ ។

តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រុងស្តាប់រឿងនោះចុះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសម្តែងឱ្យស្តាប់ ។

ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលធ្វើតាមព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

ភគវា ឯតទវោច ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងនូវភាសិតនេះថា

សិលោកមនុកស្សាមិ យត្ថ ភុម្មា តទស្សិតា
យេ សិតា គិរិគព្ភរំ បហិតត្តា សមាហិតា ។

តថាគតនឹងធ្វើនូវស្លោកភូមទេវតា (បិតនៅ) ក្នុងទីណា ពួកភិក្ខុក៏អាស្រ័យនូវទីនោះ ពួកភិក្ខុណាដែលនៅអាស្រ័យនឹងផ្ទៃភ្នំ បញ្ជូនចិត្តទៅកាន់អារម្មណ៍ល្អ មានចិត្តតម្កល់នឹង (តថាគតនឹងសម្តែងគុណនៃភិក្ខុទាំងនោះ) ។

បុថុសីហាវ សល្លីនា លោមហំសាភិសម្ភុនោ
ឱទាតមនសា សុទ្ធា វិប្បសន្នមនាវិលា ។

ពួកភិក្ខុច្រើនរូបសម្ងំនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន គ្របសង្កត់នូវការព្រឺរោមព្រឺស្បែក (ឥតមានភ័យខ្លាច) ដូចសត្វសីហៈ មានចិត្តផូរផង់បរិសុទ្ធជ្រះថ្លា ឥតមានល្អក់ឡើយ ។

ភិយ្យោ បញ្ចសតេ ញត្វា វនេ កាបិលវត្ថវេ
តតោ អាមន្តយី សត្ថា សាវកេ សាសនេ រតេ ។
ទេវកាយា អភិក្កន្តា តេ វិជានាថ ភិក្ខវោ
តេ ច អាតប្បមករុំ សុត្វា ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់ជ្រាបនូវពួកព្រះអរហន្តជាង ៥០០ រូប [១] នៅក្នុងដងព្រៃជិតក្រុងកបិលវត្ថុ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងពួកភិក្ខុជាសាវ័កដែលត្រេកអរក្នុងសាសនាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនៃទេវតាមានពន្លឺរស្មីដ៏រុងរឿង (មកហើយ) អ្នកពល់គ្នាចូរស្តាប់នូវពួកទេវតាទាំងនោះ (ដោយទិព្វចក្ខុញ្ញាណ) ចុះ ឯពួកភិក្ខុទាំងនោះបានស្តាប់នូវពាក្យប្រដៅនៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ហើយ ក៏ធ្វើនូវការព្យាយាម (ដើម្បីទិព្វចក្ខុញ្ញាណនោះ) ។

តេសំ បាតុរហុ ញាណំ អមនុស្សានទស្សនំ
អប្បេកេ សតមទ្ទក្ខុំ សហស្សំ អថ សត្តរឹ ។

ទិព្វចក្ខុញ្ញាណសម្រាប់មើលឃើញនូវពួកអមនុស្ស (ទេវតា) ក៏កើតមានប្រាកដដល់ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ពួកភិក្ខុខ្លះបានឃើញនូវអមនុស្ស ១០០ ខ្លះបាន

ឃើញនូវអមនុស្ស ១០០០ ខ្លះបានឃើញនូវអមនុស្ស ៧០ ពាន់។

សតំ ឯកេ សហស្សានំ　　អមនុស្សានមទ្ទសុំ
អប្បេកេនន្តមទ្ទក្ខុំ　　ទិសាសព្វា ផុដា អហុំ ។

ពួកភិក្ខុខ្លះបានឃើញនូវអមនុស្ស ១ សែន ខ្លះបានឃើញនូវអមនុស្សច្រើន (មិនមានកំណត់) អមនុស្សទាំងនោះ ក៏ផ្សាយនៅពាសពេញក្នុងទិសទាំងពួង ។

តញ្ច សព្វំ អភិញ្ញាយ　　វវត្ថិត្វាន ចក្ខុមា
តតោ អាមន្តយី សត្ថា　　សាវកេ សាសនេ រតេ ។
ទេវកាយា អភិក្កន្តា　　តេ វិជានាថ ភិក្ខវោ
យេ វោហំ កិត្តយិស្សាមិ　　គិរាហិ អនុបុព្វសោ ។

លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាប្រកបដោយចក្ខុ ៥ ទ្រង់ពិចារណាហើយជ្រាបនូវហេតុនោះទាំងអស់ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងពួកភិក្ខុជាសាវ័កអ្នកត្រេកអរក្នុងសាសនាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាមានពន្លឺរស្មីរុងរឿង (មកហើយ) អ្នករាល់គ្នាចូរស្គាល់នូវពួកទេវតាទាំងនោះចុះ តថាគតនឹងប្រាប់ (នូវទេវតាទាំងនោះ) ដល់អ្នករាល់គ្នាដោយពាក្យតាមលំដាប់ហូរហែ ។

សត្តសហស្សា តេ យក្ខា　　ភុម្មា កាបិលវត្ថវា
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ　　វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ　　ភិក្ខូនំ សមិតឹវនំ ។

យក្សទាំង ៧ ពាន់ ជាភូមិទេវតាអាស្រ័យនៅនាក្រុងកបិលវត្ថុ មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានសម្បុរកាយ មានយស មានចិត្តរីករាយនាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទី

ប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ឆសហស្សា ហេមវតា យក្ខា នានត្តវណ្ណិនោ
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ ភិក្ខូនំ សមិតី វនំ ។

ពួកយក្ស ៦ ពាន់ដែលកើតនៅនាភ្នំហិមវន្ត មានសម្បុរផ្សេងៗគ្នា មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីករាយ នាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

សាតាគិរា តិសហស្សា យក្ខា នានត្តវណ្ណិនោ
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ ភិក្ខូនំ សមិតី វនំ ។

ពួកយក្ស ៣ ពាន់ដែលនៅអាស្រ័យនឹងភ្នំសាតាគិរី មានសម្បុរផ្សេង ៗ គ្នា មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីករាយនាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ឥច្ចេតេ សោឡសសហស្សា យក្ខា នានត្តវណ្ណិនោ
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ ភិក្ខូនំ សមិតីវនំ ។

ពួកយក្ស ១៦ ពាន់នេះ មានសម្បុរផ្សេងៗគ្នា មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីករាយ នាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយដោយប្រការដូច្នេះ ។

វេស្សាមិត្តា បញ្ចសតា យក្ខា នានត្តវណ្ណិនោ
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ

មោទមានា អភិក្កាមុំ　　ភិក្ខូនំ សមិតឹ វនំ ។

ពួកយក្សដែលកើតនៅនាវេស្សាមិត្តបព៌ត មានសម្បុរផ្សេងៗគ្នា មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីករាយ នាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

កុម្ភីរោ រាជគហិកោ　　វេបុល្លស្ស និវេសនំ
ភិយ្យោ នំ សតសហស្សំ　　យក្ខានំ បយិរុបាសតិ
កុម្ភីរោ រាជគហិកោ　　សោបាគា សមិតឹវនំ ។

កុម្ភីរយក្សដែលកើតនៅនានគររាជគ្រឹះ ឯភ្នំឈ្មោះវេបុល្ល ជាទីនៅរបស់កុម្ភីរយក្សនោះ មានយក្សជាង ១ សែននាក់ តែងចូលទៅសេពគប់នឹងកុម្ភីរយក្សនោះ កុម្ភីរយក្សដែលកើតក្នុងនគររាជគ្រឹះនោះ (ព្រមទាំងបរិវារ) ក៏មកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំ (នៃភិក្ខុទាំងឡាយដែរ) ។

បុរិមញ្ច ទិសំ រាជា　　ធតរដ្ឋោ បសាសតិ
គន្ធព្វានំ អធិបតិ　　មហារាជា យសស្សិសោ ។

ព្រះបាទធតរដ្ឋៈ ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅក្នុងទិសខាងកើត ទ្រង់ជាធំលើគន្ធព្វទាំងឡាយ ព្រះអង្គជាមហារាជមានយសធំ ។

បុត្តាបិតស្ស ពហវោ　　ឥន្ទនាមា មហព្វលា
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ　　វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ　　ភិក្ខូនំ សមិតឹ វនំ ។

ព្រះរាជបុត្រទាំងឡាយរបស់ព្រះបាទធតរដ្ឋៈនោះ មានច្រើនរូប មាននាមថាឥន្ទៈ មានកម្លាំងច្រើន មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្ត

រីករាយ នាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ទក្ខិណញ្ច ទិសំ រាជា វិរូឡ្ហោ តំ បសាសតិ
កុម្ភណ្ឌានំ អធិបតិ មហារាជា យសស្សិសោ ។

ព្រះបាទវិរូឡ្ហៈ ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅក្នុងទិសខាងត្បូង ជាធំលើពួកកុម្ភណ្ឌ ព្រះអង្គជាមហារាជមានយសធំ ។

បុត្តាបិ តស្ស ពហវោ ឥន្ទនាមា មហព្វលា
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ ភិក្ខូនំ សមិតី វនំ ។

ព្រះរាជបុត្រទាំងឡាយរបស់ព្រះបាទវិរូឡ្ហៈនោះ មានច្រើនរូប មាននាមថា ឥន្ទៈ មានកម្លាំងច្រើន មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីក-រាយ នាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

បច្ឆិមញ្ច ទិសំ រាជា វិរូបក្ខោ បសាសតិ
នាគានញ្ច អធិបតិ មហារាជា យសស្សិសោ ។

ព្រះបាទវិរូបក្ខៈ ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅក្នុងទិសខាងលិច ទ្រង់ជាធំលើពួកនាគ ព្រះអង្គជាមហារាជមានយសធំ ។

បុត្តាបិ តស្ស ពហវោ ឥន្ទនាមា មហព្វលា
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ ភិក្ខូនំ សមិតី វនំ ។

ព្រះរាជបុត្រទាំងឡាយរបស់ព្រះបាទវិរូបក្ខៈនោះ មានច្រើនរូប មាននាមថាឥន្ទៈ មានកម្លាំងច្រើន មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីករាយ នាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ឧត្តរញ្ច ទិសំ រាជា　　កុវេរោ តំ បសាសតិ
យក្ខានញ្ច អធិបតិ　　មហារាជា យសស្សិសោ ៕

ព្រះបាទកុវេរៈ ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅក្នុងទិសខាងជើងនោះ ទ្រង់ជាធំលើពួកយក្ស ព្រះអង្គជាមហារាជមានយសធំ ។

បុត្តាបិ តស្ស ពហវោ　　ឥន្ទនាមា មហព្វលា
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ　　វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ　　ភិក្ខូនំ សមិតឹ វនំ ៕

ព្រះរាជបុត្រទាំងឡាយរបស់ព្រះបាទកុវេរៈនោះ មានច្រើនរូប មាននាមជាឥន្ទៈ មានកម្លាំងច្រើន មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីករាយ នាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

បុរិមំ ទិសំ ធតរដ្ឋោ　　ទក្ខិណេន វិរូឡ្ហកោ
បច្ឆិមេន វិរូបក្ខោ　　កុវេរោ ឧត្តរំ ទិសំ ៕
ចត្តារោ តេ មហារាជា　　សមន្តា ចតុរោ ទិសា
ទទ្ទល្លមានា អដ្ឋំសុ　　វនេ កាបិលវត្ថវេ ៕

ព្រះបាទធតរដ្ឋៈ ជាធំក្នុងទិសខាងកើត ព្រះបាទវិរូឡ្ហកៈ ជាធំក្នុងទិសខាងត្បូង ព្រះបាទវិរូបក្ខៈ ជាធំក្នុងទិសខាងលិច ព្រះបាទកុវេរៈ ជាធំក្នុងទិសខាងជើង មហារាជទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ បានញុំាងទិសទាំង ៤ ដោយជុំវិញឱ្យភ្លឺព្រោងព្រាត (ដោយរស្មីរបស់ខ្លួន) ឋិតនៅក្នុងមហាវ័នជិតក្រុងកបិលវត្ថុ ។

តេសំ មាយាវិនោ ទាសា　　អាគុំ វញ្ចនិកា សឋា
មាយា កុដេណ្ឌុ វិដេណ្ឌុ　　វិដុច្ច វិដុដោ សហ ៕
ចន្ទនោ កាមសេដ្ឋោ ច　　កិន្និឃណ្ឌុ និឃណ្ឌុ ច

បនាទោ ឱបមញ្ញោ ច ទេវសូតោ ច មាតលិ ។
ចិត្តសេនោ ច គន្ធព្វោ នឡោរាជា ជនេសភោ
អាគា បញ្ចសិខោ ចេវ តិម្ពរូ សុរិយវច្ចសា ។

ពួកទាសៈនៃមហារាជទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះគឺ កុដេណ្ឌុ ១ វេដេណ្ឌុ ១ វិដូ ១ វិដូដៈ ១ ចន្ទនៈ ១ កាមសេដ្ឋៈ ១ កិន្នុឃណ្ឌុ ១ និឃណ្ឌុ ១ សុទ្ធតែជាអ្នកមានមាយា ជាអ្នកល្បួងបញ្ឆោត ជាអ្នកអួតអាង តែងធ្វើនូវមាយាមកជាមួយគ្នាដែរ ។ ទាំងទេវរាជអម្បាលនេះគឺ បនាទៈ ១ ឱបមញ្ញៈ ១ ទេវសូត ១ មាតលី ១ ចិត្តគន្ធព្វ ១ សេនគន្ធព្វ ១ នឡោរាជៈ ១ ជនោសភៈ ១ បញ្ចសិខៈ ១ តិម្ពរុ ១ នាងសុរិយវច្ចសា (ជាធីតារបស់តិម្ពរុនោះ) ១ ក៏នាំគ្នាមកដែរ ។

ឯតេ ចញ្ញេ ច រាជានោ គន្ធព្វា សហ រាជុភិ
មោទមានា អភិក្កាមុំ ភិក្ខូនំ សមិតឹ វនំ ។

គន្ធព្វរាជទាំងឡាយនេះផង ពួកដទៃផង ព្រមទាំងទេវរាជទាំងឡាយ មានចិត្តរីករាយ នាំគ្នាមកកាន់មហាវនជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

អថាគុំ នាគសា នាគា វេសាលា សហតច្ឆកា
កម្ពលស្សតរា អាគុំ បាយាគា សហ ញាតិភិ ។

មួយទៀត នាគទាំងឡាយនៅក្នុងស្រះឈ្មោះនាគសៈ និងនាគនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ក៏នាំគ្នាមកជាមួយនឹងនាគបរិស័ទឈ្មោះតច្ឆកៈ កម្ពលនាគ និងអស្សតរនាគ (ដែលនៅនាជើងភ្នំសិនេរុ) ក៏នាំគ្នាមក នាគទាំងឡាយនៅក្នុងកំពង់បយាគៈ ព្រមទាំងពពួកញាតិក៏បាននាំគ្នាមកដែរ ។

យាមុនា ធតរដ្ឋា ច អាគូ នាគា យសស្សិនោ

ឯរាវណោ មហានាគោ សោបាគា សមិតីវនំ ។

ពួកនាគដែលនៅក្នុងទន្លេយមុនាក្តី នាគដែលកើតក្នុងត្រកូលស្តេចធតរដ្ឋៈ មានបរិវារដ៏ច្រើនក្តី ក៏បាននាំគ្នាមក សូម្បីតែឯរាវណទេវបុត្តជាដំរីធំនោះសោត ក៏បានមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំ (នៃភិក្ខុទាំងឡាយដែរ) ។

យេ នាគរាជេ សហសា ហរន្តិ
ទិព្វា ទិជា បក្ខិ វិសុទ្ធចក្ខូ
វេហាយសា តេ វនមជ្ឈបត្តា
ចិត្រា សុបណ្ណា ឥតិ តេស នាមំ ។

ពួកគ្រុឌណា ជាសត្វស្លាបមានកំណើតពីរដង មានអានុភាពជាទិព្វ មានភ្នែកដ៏បរិសុទ្ធ (អាចមើលឃើញនូវពួកនាគអំពីចម្ងាយចំនួន ១០០ យោជន៍ ១០០០ យោជន៍) តែងចាប់យកនូវស្តេចនាគទៅដោយឆាប់រហ័ស គ្រុឌទាំងនោះក៏ហើរមកតាមអាកាស បានមកដល់ពាក់កណ្តាលនៃមហាវ័ន គ្រុឌទាំងនោះ មានឈ្មោះថា ចិត្រសុបណ្ណៈដូច្នេះ ។

អភយំ តទា នាគរាជានមាសិ
សុបណ្ណតោ ខេមមកាសិ ពុទ្ធោ
សណ្ហាហិ វាចាហិ ឧបវ្ហយន្តា
នាគា សុបណ្ណា សរណមកំសុ ពុទ្ធំ ។

គ្រានោះ ស្តេចនាគទាំងឡាយក៏មិនមានសេចក្តីភ័យខ្លាចឡើយ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ក៏បានធ្វើ (ស្តេចនាគ) ឱ្យក្សេមក្សាន្តអំពីគ្រុឌ នាគ និងគ្រុឌទាំងឡាយក៏ត្រឡប់និយាយរកគ្នាដោយសម្តីដ៏ពីរោះ (ហាក់ដូចជាមិត្តសំឡាញ់នឹងគ្នា) បានធ្វើ

នូវព្រះពុទ្ធឱ្យជាទីពឹងទីរឭក ។

ជិតា វជិរហត្ថេន សមុទ្ទំ អសុរាសិតា
ភាតរោ វាសវស្សេតេ ឥទ្ធិមន្តោ យសស្សិនោ ។

ពួកអសុរ (ណា) ដែលព្រះឥន្ទឈ្នះហើយ អាស្រ័យនៅក្នុងសមុទ្រ ពួកអសុរទាំងនោះ ជាបងប្អូន(ជាប់ពន្ធ) នឹងព្រះឥន្ទ ជាអ្នកមានឫទ្ធិ មានយស ។

កាលកញ្ជា មហាភិស្មា អសុរា ទានវេឃសា
វេបចិត្តិ សុចិត្តិ ច បហារាទោ នមុចី សហ ។

កាលកញ្ជអសុរទាំងឡាយ មានកាយធំសម្បើមក្តី ទានវេឃសអសុរទាំងឡាយក្តី វេបចិត្តិអសុរក្តី សុចិត្តិអសុរក្តី បហារាទអសុរក្តី នមុចិទេវបុត្តមារក្តី ក៏មកជាមួយគ្នាដែរ ។

សតញ្ច ពលិបុត្តានំ សព្វេ វេរោចនាមកា
សន្នយ្ហិត្វា ពលិសេនំ រាហុភទ្ទមុបាគមុំ
សមយោទានិ ភទ្ទន្តេ ភិក្ខូនំ សមិតីវនំ ។

កូនរបស់ពលិអសុរទាំង ១០០ នាក់មានឈ្មោះថា វេរោចៈទាំងអស់ ចងសៀតនូវគ្រឿងពលិសេនា ចូលមកគាល់រាហុអសុរិន្ទដ៏ចម្រើន ដោយពាក្យថា ឥឡូវនេះជាសម័យគួរនឹងប្រជុំគ្នា សេចក្តីចម្រើនចូរមានដល់ព្រះអង្គដូច្នេះហើយ ទេវតាទាំងនោះក៏នាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

អាបោ ច ទេវា បឋវី តេជោ វាយោ តទាគមុំ
វរុណា វារណា ទេវា សោមោ ច យសសា សហ ។

អាបោទេវតាក្តី បឋវីទេវតាក្តី តេជោទេវតាក្តី វាយោទេវតាក្តី វរុណទេវតាក្តី

វារណទេវតាក្តី សោមទេវតាព្រមទាំងយសទេវតាក្តី ក៏បាននាំគ្នាមកក្នុងកាលនោះ ។

មេត្តា ករុណា កាយិកា អាគុំ ទេវា យសស្សិនោ
ទសេតេ ទសធា កាយា សព្វេ នានត្តវណ្ណិនោ ។
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ ភិក្ខូនំ សមិតឹ វនំ ។

ទេវតាទាំងឡាយ ដែលកើតដោយអំណាចមេត្តាឈាន និងករុណាឈាន ជាអ្នកមានយសក៏បាននាំគ្នាមក ទេវតាទាំង ១០ ពួកនេះ ឋិតនៅដោយចំណែក ១០ សុទ្ធតែមានសម្បុរផ្សេងៗ គ្នាទាំងអស់ មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មាន យស មានចិត្តរីករាយ នាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

វេណ្ឌុទេវា សហលិ ច អសមា ច ទុវេ យមា
ចន្ទស្សូបនិសា ទេវា ចន្ទមាគុំ បុរក្ខត្វា ។

ពួកទេវតាឈ្មោះវេណ្ឌុក្តី ឈ្មោះសហលីក្តី ឈ្មោះអសមាក្តី និងឈ្មោះយមៈ ទាំងពីរក្តី ពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនូវព្រះចន្ទក្តី បានហែហម ព្រះចន្ទក៏មកដែ ។

សូរិយស្សូបនិសា ទេវា សូរិយមាគុំ បុរក្ខត្វា
នក្ខត្តានិ បុរក្ខត្វា អាគុំ មន្ទវលាហកា ។

ពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនូវព្រះអាទិត្យ បានហែហមព្រះអាទិត្យមក ពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនូវផ្កាយ ក៏ហែហមផ្កាយមក ទាំងមន្ទវលាហកទេវតាទាំង-ឡាយក៏មក ។

វសូនំ វាសវោ សេដ្ឋោ សក្កោបាគា បុរិន្ទទោ

ទសេតេ ទសធា កាយា សព្វេ នានត្តវណ្ណិនោ ។
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ ភិក្ខូនំ សមិតឹ វនំ ។

សូម្បីសក្កទេវរាជទ្រង់ព្រះនាមវាសវបុរិន្ទទៈដ៏ប្រសើរជាងពួកទេវតា ក៏មកដែរ។ ទេវតាទាំង ១០ ពួកនេះឋិតនៅដោយចំណែក ១០ សុទ្ធតែមានសម្បុរផ្សេងៗ គ្នាទាំងអស់ មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីករាយក៏នាំគ្នាមក កាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

អថាគុំ សហភូ ទេវា ជលមគ្គិសិខារិវ
អរិដ្ឋកា ច រោជា ច ឧមាបុប្ផនិភាសិនោ ។
វរុណា សហធម្មា ច អច្ចុតា ច អនេជកា
សូលេយ្យរុចិរា អាគុំ អាគុំ វាសវនេសិនោ
ទសេតេ ទសធា កាយា សព្វេ នានត្តវណ្ណិនោ ។
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ ភិក្ខូនំ សមិតឹ វនំ ។

មួយទៀត ទេវតាទាំងឡាយឈ្មោះសហភូដ៏រុងរឿង បីដូចជាអណ្តាតភ្លើង ក៏បានមក ពួកទេវតាឈ្មោះអរិដ្ឋកៈក្តី រោជៈក្តី ឧមាបុប្ផនិភាសីក្តី វរុណៈក្តី សហធម្មៈក្តី អច្ចុតៈក្តី អនេជកៈក្តី សុលេយ្យៈក្តី រុចិរៈក្តី ក៏បានមក ទាំងពួកទេវតាឈ្មោះវាសវនេសីក៏បានមក ។ ទេវតាទាំង ១០ ពួកនេះឋិតនៅដោយចំណែក ១០ សុទ្ធតែមានសម្បុរផ្សេងៗ គ្នាទាំងអស់ មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីករាយក៏នាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

សមានា មហាសមនា　　　មានុសា មានុសុត្តមា
ខិឌ្ឌាបទោសិកា អាគុំ　　　អាគុំ មនោបទោសិកា ។
អថាគុំ ហរយោ ទេវា　　　យេ ច លោហិតវាសិនោ
បារគា មហាបារគា　　　អាគុំ ទេវា យសស្សិនោ
ទសេតេ ទសធា កាយា　　　សព្វេ នានត្តវណ្ណិនោ ។

ទេវតាទាំងឡាយឈ្មោះសមានៈក្តី មហាសមានៈក្តី មានុសៈក្តី មានុសុត្តមៈក្តី ខិឌ្ឌាបទូសិកៈក្តី ក៏បានមក ពួកទេវតាឈ្មោះមនោបទូសិកៈក៏បានមក ទាំងពួកទេវតាឈ្មោះហរិក្តី ឈ្មោះលោហិតវាសីក្តី ក៏បានមក ទេវតាទាំងឡាយឈ្មោះបារគៈក្តី ឈ្មោះមហាបារគៈក្តី ជាអ្នកមានយសក៏បានមក ។

ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ　　　វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ　　　ភិក្ខូនំ សមិតឹ វនំ ។

ទេវតាទាំង ១០ ពួកនេះ ឋិតនៅដោយចំណែក ១០ សុទ្ធតែមានសម្បុរផ្សេងៗគ្នាទាំងអស់ មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីករាយក៏បាននាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

សុក្កា ករម្ភា អរុណា　　　អាគុំ វេឃនសា សហ
ឱទាតគយ្ហា បាមោក្ខា　　　អាគុំ ទេវា វិចក្ខណា ។
សទាមត្តា ហារគជា　　　មិស្សកា ច យសស្សិនោ
ថនយំ អាគ បជ្ជុន្នោ　　　យោ ទិសា អភិវស្សតិ ។

ទេវតាទាំងឡាយឈ្មោះសុក្កៈក្តី ករម្ភៈក្តី អរុណៈក្តី ក៏បានមកជាមួយនឹងវេឃនទេវតា ។ ពួកទេវតាឈ្មោះឱទាតគយ្ហៈជាប្រធានក្តី ឈ្មោះវិចក្ខណៈក្តី ក៏បានមក ពួកទេវតាឈ្មោះសទាមត្តៈក្តី ឈ្មោះហារគជៈក្តី ឈ្មោះមិស្សកៈក្តី សុទ្ធតែជា

អ្នកមានយស (ក៏បានមក) បជុន្នទេវរាជដែលញ៉ាំងមេឃឱ្យគ្រហឹមកម្ទរ ហើយបង្អុរភ្លៀងឱ្យធ្លាក់ចុះគ្រប់ទិសក៏បានមក ។

ទសេតេ ទសធា កាយា សព្វេ នានត្តវណ្ណិនោ
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ ភិក្ខូនំ សមិតិំ វនំ ។

ទេវតាទាំង ១០ ពួកនេះឋិតនៅដោយចំណែក ១០ សុទ្ធតែមានសម្បុរផ្សេងៗ គ្នាទាំងអស់ មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីករាយ ក៏បាននាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ខេមិយា តុសិតា យាមា កដ្ឋកា ច យសស្សិនោ
លម្ពីតកា លាមសេដ្ឋា ជោតិនាមា ច អាសវា
និម្មានរតិនោ អាគុំ អថាគុំ បរនិម្មិតា ។

ពួកខេមិយទេវតាដែលឋិតនៅក្នុងតុសិតបុរីក្តី ឋិតនៅក្នុងយាមទេវលោកក្តី ពួកកដ្ឋកទេវតាដែលមានយសក្តី ពួកលម្ពិតកទេវតាក្តី ពួកលាមសេដ្ឋទេវតាក្តី ពួកទេវតាឈ្មោះជោតិក្តី ឈ្មោះអាសវៈក្តី ពួកនិម្មានរតីទេវតាក្តី ក៏បានមក ទាំងពួកបរនិម្មិតទេវតាក៏បានមក ។

ទសេតេ ទសធា កាយា សព្វេ នានត្តវណ្ណិនោ
ឥទ្ធិមន្តោ ជុតិមន្តោ វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
មោទមានា អភិក្កាមុំ ភិក្ខូនំ សមិតិំ វនំ ។

ទេវតាទាំង ១០ ពួកនេះឋិតនៅដោយចំណែក ១០ សុទ្ធតែមានសម្បុរផ្សេងៗ គ្នាទាំងអស់ មានឫទ្ធិ មានអានុភាព មានរស្មី មានយស មានចិត្តរីករាយ

ក៏បាននាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

សង្ខេតេ ទេវនិកាយា សព្វេ នានត្តវណ្ណិនោ
នាមន្វយេន អាគច្ឆុំ យេ ចញ្ញេ សទិសា សហ ។
បវុដ្ឋជាតិមខិលំ ឱឃតិណ្ណមនាសវំ
ទក្ខេមោឃតរំ នាគំ ចន្ទំវ អសិតាតិគំ ។

ពួកទេវតាទាំង ៦០ មានអាបោទេវតាជាដើមនេះ សុទ្ធតែមានសម្បុរផ្សេង ៗ គ្នាទាំងអស់ មកហើយដោយចំណែកនាម សូម្បីពួកទេវតាណាក្រៅពីនោះ ដែលមានរស្មីប្រហែលគ្នាក៏មកព្រមគ្នាដោយគិតថា យើងទាំងឡាយនឹងទៅមើលព្រះអរិយសង្ឃដែលប្រាសចាកជាតិ ឥតមានកិលេសដូចជាដែកគោល លោកឆ្លងចាកអន្លង់ទាំង ៤ ហើយ មិនមានកិលេសជាគ្រឿងត្រាំ រួចស្រឡះចាកឱឃៈទាំង ៤ ហើយ លោកមិនបានធ្វើនូវបាប មួយទៀត យើងនឹងបានឃើញនូវព្រះទសពលដែលរុងរឿងដោយសិរី ដូចព្រះចន្ទធ្លងផុតអំពីពពក ។

សុព្រហ្មា បរមត្តោ ច បុត្តា ឥទ្ធិមតោ សហ
សនង្កុមារោ តិស្សោ ច សោបាគ សមិតិំ វនំ ។

អរិយព្រហ្មទាំងឡាយគឺ សុព្រហ្ម និងបរមត្តព្រហ្ម ជាបុត្តរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់មានឫទ្ធិ ក៏មកជាមួយគ្នាសនង្កុមារមហាព្រហ្មក្តីតិស្សមហាព្រហ្មក្តី ក៏នាំគ្នាមកកាន់មហាវ័នជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។

សហស្សំ ព្រហ្មលោកានំ មហាព្រហ្មាភិតិដ្ឋតិ
ឧបបន្នោ ជុតិមន្តោ ភិស្មាកាយោ យសស្សិសោ ។

មហាព្រហ្មទាំង ១ ពាន់ក៏មកហើយ មហាព្រហ្ម ១ អង្គគ្របសង្កត់នូវព្រហ្ម

ឯទៀតបាន មហាព្រហ្មនោះកើតក្នុងព្រហ្មលោក មានអានុភាព មានកាយសម្បើម មានយសក៏មកដែរ ។

ទសេត្ថ ឥស្សរា អាគុំ បច្ចេកវសវត្តិនោ
តេសញ្ច មជ្ឈតោ អាគ ហារិតោ បរិវារិតោ ៕

មហាព្រហ្មទាំង ១០ ជាឥស្សរៈលើព្រហ្មទាំង ១ ពាន់នេះ តែងផ្សាយអំណាចផ្សេងៗ ក៏បានមកហារិតមហាព្រហ្ម (ដែលមានព្រហ្មទាំង ១ សែន) ហែហម ក្នុងកណ្ដាលនៃពួកព្រហ្មទាំងនោះក៏បានមក ។

តេ ច សព្វេ អតិក្កន្តេ សឥន្ទេ ទេវេ សព្រហ្មកេ
មារសេនា អតិក្កាមិ បស្ស កណ្ហស្ស មន្ទិយំ ៕

សេនារបស់មារបានឃើញនូវពួកទេវតាព្រមទាំងព្រះឥន្ទព្រមទាំងព្រះព្រហ្ម ទាំងអស់នោះមកដូច្នោះហើយក៏បានមក ហើយពោលថា អ្នកទាំងឡាយចូរមើល នូវសេចក្ដីល្ងង់នៃមារ ។

ឯថ គណ្ហថ ពន្ធថ រាគេន ពទ្ធមត្ថុ វោ
សមន្តា បរិវារេថ មា វោ មុញ្ចិត្ថ កោចិ នំ ៕

(ឯសេនារបស់មារក៏ពោលថា) អ្នកទាំងឡាយចូរមក ចូរចាប់ចងពួកទេវតាទាំងនេះទុក ការចងដោយរាគៈចូរមានដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរព័ទ្ធឱ្យជុំវិញ បណ្ដាអ្នកទាំងអស់គ្នា អ្នកណាមួយក៏កុំបណ្ដោយឱ្យទេវតា ១ អង្គរួចទៅបានឡើយ ។

ឥតិ តត្ថ មហាសេនោ កណ្ហោ សេនំ អបេសយិ
បាណិនា តលមាហច្ច សរំ កត្វាន ភេរវំ ៕

យថា បាវុស្សកោ មេឃោ ថនយន្តោ សវិជ្ជុកោ

តថា សោ បច្ចុទាវត្តិ សទ្ទន្តោ អសយំវសេ ៕

មារជាសេនាធំក្នុងទីប្រជុំធំនោះក៏ទះនូវផ្ទៃនៃផែនដីដោយបាតដៃ ធ្វើនូវសំឡេងគំរាមមុខគួរខ្លាច ដូចជាមហាមេឃគ្រហឹមបង្អុរភ្លៀង មានទាំងផ្លេកបន្ទោរ ក្នុងកាលនោះ មារនោះមិនអាចនឹងធ្វើ (ទេវតាណាមួយ) ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអំណាចខ្លួនបានក៏ក្រេវក្រោធថយចេញបាត់ទៅ ។

តព្វា សព្វំ អភិញ្ញាយ ទទត្តិត្វាន ចក្ខុមា

តតោ អាមន្តយី សត្ថា សាវកេ សាសនេ រតេ ៕

លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់មានចក្ខុពិចារណាហើយជ្រាបហេតុនោះទាំងអស់ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុជាសាវ័កទាំងឡាយដែលត្រេកអរក្នុងសាសនាថា ។

មារសេនា អតិក្កន្តា តេ វិជានាថ ភិក្ខវោ

តេ ច អាតប្បមករុំ សុត្វា ពុទ្ធស្ស សាសនំ

វីតរាគេហិ បក្កាមុំ នេសំ លោមាបិ ឥញ្ជយុំ ៕

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មារសេនាមកដល់ហើយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្គាល់នូវមារសេនាទាំងនោះចុះ ឯពួកភិក្ខុទាំងនោះ លុះបានស្តាប់ពាក្យប្រដៅព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ហើយ ក៏ធ្វើព្យាយាម(ដើម្បីចូលកាន់ផលសមាបត្តិ)។ មារព្រមទាំងពួកសេនារបស់មារក៏ចៀសចេញឆ្ងាយទៅអំពីពួកអរិយសាវ័កដែលប្រាសចាករាគៈ សូម្បីតែរោមរបស់ព្រះអរិយៈទាំងនោះក៏មិនបានព្រឺព្រួចឡើយ ។

សព្វេ វិជិតសង្គាមា ភយាតីតា យសស្សិនោ

មោទន្តិ សហ ភូតេហិ សាវកា តេ ជនេសុតា ៕

(ទើបមារពោលសរសើរភិក្ខុសង្ឃថា) ពួកសាវ័កទាំងនោះ លោកឈ្នះសិក-សង្គ្រាមហើយ កន្លងបង់នូវសេចក្តីភ័យខ្លាចបានហើយ មានយសល្បីទូរទ័រទៅក្នុងប្រជុំជន តែងរីករាយជាមួយនឹងព្រះអរិយៈដែលកើតហើយ (ក្នុងសាសនាព្រះទសពល) ។

មហាសមយសុត្តំ និដ្ឋិតំ

មហាសមយសូត្រ ចប់

អដ្ឋកថា មហាសមយសូត្រ ទី៧

[៧៣] មហាសម័យសូត្រផ្ដើមឡើងថា **ខ្ញុំបានស្ដាប់មកយ៉ាងនេះ** ។ តទៅនេះ ជាការពណ៌នាតាមលំដាប់បទក្នុងមហាសមយសូត្រនោះ ។ បទថា **ក្នុងដែនរបស់ពួកអ្នកសក្យៈ** សេចក្ដីថា ជនបទមួយ ជាទីនៅនៃព្រះរាជកុមារដែលបានព្រះនាមថា សក្កៈ ព្រោះអាស្រ័យព្រះឧទានថា លោក ! ពួកក្មេងជាង ពូកែពិត តាមន័យនៃការកើតឡើងដែលពោលទុកក្នុងអម្ពដ្ឋសូត្រ ក៏ហៅថា សក្កៈទាំងឡាយ ក្នុងជនបទរបស់ពួកអ្នកសក្កៈនោះ ។ បទថា **ព្រៃធំ** គឺ ក្នុងព្រៃធំដែលកើតឯងមិនបានដាំទុក ជាប់តគ្នាពីហិមពាន្ត ។ បទថា **សុទ្ធតែជាព្រះអរហន្តទាំងអស់** គឺ អ្នកសម្រេចព្រះអរហន្ត ក្នុងថ្ងៃដែលត្រាស់ព្រះសូត្រនេះឯង ។ តទៅនេះជាលំដាប់ពាក្យ ៖

ដំណាលមកថា អ្នកសក្យៈ និងកោលិយៈ នាំគ្នាការពារទន្លេឈ្មោះរោហិណីក្នុងចន្លោះក្រុងកបិលភស្តុ និងក្រុងកោលិយៈ ដោយទំនប់តែមួយប៉ុណ្ណោះ ហើយសាបសំណាប ។ តមកក្នុងដើមខែ ៧ កាលសំណាបកំពុងស្វិតស្រពោន ពួកអ្នកធ្វើការរបស់អ្នកក្រុងទាំងពីរ ក៏ប្រជុំ

គ្នា ។ ក្នុងទីប្រជុំនោះ ពួកអ្នកក្រុងកោលិយៈនិយាយថា ទឹកនេះកាលត្រូវទាំងពីរចំណែកនាំយកទៅ (ប្រើ) ពួកលោកក៏នឹងមិនសម ពួកខ្ញុំក៏នឹងមិនសម តែភាពខ្វាំងក្លារបស់ពួកខ្ញុំនឹងសម្រេចដោយទឹក ត្រឹមតែមួយគ្រាប៉ុណ្ណោះ សូមឲ្យពួកលោក ចូរឲ្យទឹកដល់ពួកខ្ញុំចុះ អ្នកក្រុងកបិលភស្តុក៏និយាយថា កាលពួកលោកដាក់ស្រូវដរាបពេញជង្រុកហើយ ពួកខ្ញុំនឹងយកមាសក្រហម មណីខៀវ និងកហាបណៈខ្មៅ មានដៃកាន់កំប៉ុង និងថៃជាដើម ដើរទៅផិតទ្វារស្រុករបស់ពួកលោកក៏មិនបាន ពេលសំណាបរបស់ពួកខ្ញុំសម្រេចដោយទឹកក្នុងគ្រាតែមួយដូចគ្នា សូមឲ្យពួកលោក ចូរឲ្យទឹកនេះដល់ពួកខ្ញុំចុះ ពួកខ្ញុំឲ្យមិនបាន ។ ឯពួកខ្ញុំ ក៏ឲ្យមិនបាន ។ កាលឈ្លោះគ្នាជៀមដាមយ៉ាងនេះហើយ ម្នាក់ក៏ក្រោកទៅវាយម្នាក់ សូម្បីអ្នកនោះក៏វាយអ្នកដទៃ គ្រប់គ្នាក៏វាយតប់គ្នានិងគ្នា យ៉ាងនេះ ហើយក៏ឈ្លោះគ្នាជៀម-ដាម ដរាបជាប់ទាក់ទងទៅដល់ជាតិរបស់ពួករាជត្រកូល ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ពួកអ្នកធ្វើការខាងកោលិយៈ និយាយថា ពួកលោកចូរនាំយកពួកអ្នកកបិល ដែលរួមសង្វាសនឹងបងប្អូនស្រីរបស់ខ្លួន ដូចគ្នានឹងពួកសុនខនិងក្អែចចកជាដើមទៅ ប្រគល់នូវដំរី សេះ និងខែល និងអាវុធ របស់ពួក

នោះ កំធ្វើអ្វីពួកខ្ញុំមិនបាន ។ ពួកអ្នកធ្វើការខាងសក្យៈ ក៏និយាយថា ពួកលោកក៏ចូរនាំយកក្មេងកើតរោគឃ្លង់ ដែលជាពួកអនាថា រកគតិមិនបាន នៅក្រោមដើមក្រថៅ ដូចពួកតិរច្ឆានទៅ ប្រគល់ដំរី សេះ និងខែល និងអាវុធរបស់ពួកនោះ កំធ្វើអ្វីពួកខ្ញុំមិនបានទេ ។ គ្រាពួកទាំងនោះត្រឡប់ទៅហើយ ក៏បានប្រាប់ដល់ពួកអាមាត្រ ដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការងារនោះ ។ ពួកអាមាត្រ ក៏ក្រាបទូលពួករាជត្រកូលនោះ តពីនោះពួកស្តេចសក្យៈក៏ថា ពួកយើងនឹងសម្តែងសេចក្តីក្លាហាន និងកម្លាំងរបស់ពួកអ្នករួមសង្វាសនឹងបងប្អូនស្រី ហើយក៏ត្រៀមលើកទ័ពទៅ ។ ចំណែកពួកស្តេចកោលិយៈ ក៏ថា ពួកយើងនឹងសម្តែងសេចក្តីក្លាហាន និងកម្លាំងរបស់ពួកអ្នកនៅក្រោមដើមក្រថៅ ហើយក៏ត្រៀមលើកទ័ពទៅ ។

ចំណែកព្រះមានព្រះភាគ កាលវេលាជិតភ្លឺនោះឯង ស្តេចចេញចាកមហាករុណាសមាបត្តិ កាលទ្រង់ពិចារណាលោក ទ្រង់បានឃើញពួកទាំងនេះ កំពុងត្រៀមលើកទ័ពទៅយ៉ាងនេះ លុះទ្រង់ឃើញហើយ ទ្រង់ក៏ពិចារណាថា កាលតថាគតទៅ ជម្លោះនេះនឹងស្ងប់ឬទេហ្ន៎ ទ្រង់បានធ្វើការសន្និដ្ឋានថា កាលតថាគតទៅទីនោះហើយ នឹងសម្តែងជាតកបីរឿងដើម្បីរម្ងាប់ការឈ្លោះគ្នា តពីនោះការឈ្លោះគ្នាក៏នឹងស្ងប់ បន្ទាប់ពីនោះ

ដើម្បីប្រយោជន៍ការទូន្មានដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា តថាគតនឹងសម្តែងពីរជាតកទៀត ហើយសម្តែងដល់រឿងអត្តទណ្ឌសូត្រ កាលបើព្រះរាជាទាំងពីរបានស្តាប់ទេសនាហើយ នឹងឲ្យក្មេងក្នុងម្នាង ២៥០ នាក់ តថាគតនឹងឲ្យក្មេងទាំងនោះបួស ពេលនោះ ការប្រជុំធំក៏នឹងមាន ព្រោះហេតុនោះខណៈដែលពួកទាំងនេះ កំពុងត្រៀមលើកទ័ពចេញទៅ ទ្រង់មិនសំដៅយកនរណា ១ ព្រះអង្គឯង ស្តេចកាន់បាត្រ ចីវរ ទៅដល់បល្ល័ង្គ ប្រថាប់អង្គុយបញ្ចេញព្រះរស្មីមាន ៦ ពណ៌ កាត់ចន្លោះនៃកងទ័ពទាំងពីរ ។

ពេលអ្នកក្រុងកបិលភស្តុ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ យាងដល់ប៉ុណ្ណោះ ក៏គិតថា ព្រះសាស្តា ព្រះញាតិប្រសើររបស់ពួកយើងស្តេចមកហើយ ព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបការដែលពួកយើងឈ្លោះគ្នាឬហ្ន៎ ហើយគិតថាកាលព្រះមានព្រះភាគស្តេចមកហើយ ពួកយើងនឹងឲ្យសស្ត្រាដល់សរីរៈអ្នកដទៃ មិនបានដាច់ខាត ហើយក៏ចោលអាវុធ អង្គុយសំពះព្រះមាន-ព្រះភាគ ។ សូម្បីពួកអ្នកក្រុងកោលិយៈ ក៏គិតដូចគ្នាយ៉ាងនោះឯង នាំគ្នាចោលអាវុធ អង្គុយសំពះព្រះមានព្រះភាគ ។ កាលទ្រង់ជ្រាបហើយព្រះមានព្រះភាគ ក៏ត្រាស់សួរថា មហាបពិត្រ ! ពួកព្រះអង្គ ស្តេចមកធ្វើអ្វី ។ ពួកក្សត្រទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រ ព្រះមានព្រះភាគ ! ពួក

ខ្ញុំព្រះអង្គមកទីនេះ មិនមែនដើម្បីលេងកំពង់ទឹក មិនមែនដើម្បីលេងភ្នំ មិនមែនដើម្បីលេងទន្លេ មិនមែនដើម្បីសរសើរគ្នា តែមកច្បាំងគ្នា ។ មហាបពិត្រ ! ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រះអង្គទើបឈ្លោះគ្នា ។ ទឹក ព្រះអង្គ ។ ទឹកមានតម្លៃប៉ុនណា មហាបពិត្រ មានតម្លៃតិច ព្រះអង្គ ។ ឈ្មោះថា ផែនដី មានតម្លៃប៉ុនណា មហាបពិត្រ រកតម្លៃមិនបានទេ ព្រះអង្គ ។ ឈ្មោះថា ពួកក្សត្រ មានតម្លៃប៉ុនណា មហាបពិត្រ ឈ្មោះថា ពួកក្សត្រ រកតម្លៃមិនបាន ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មហាបពិត្រ ! ពួកព្រះអង្គអាស្រ័យទឹកដែលមានតម្លៃតិចហើយ មកធ្វើឲ្យពួកក្សត្រ ដែលរកតម្លៃមិនបាន វិនាសដើម្បីអ្វី ហើយត្រាស់ថា ក្នុងការឈ្លោះគ្នា មិនមានសេចក្តីរីករាយ មហាបពិត្រទាំងឡាយ ! ដោយអំណាចការឈ្លោះគ្នា ការឈឺចាប់ផ្លូវចិត្ត ដែលរុក្ខទេវតាម្នាក់ ធ្វើពៀរក្នុងទីដែលមិនគួរប្រព្រឹត្តទៅបាន ហើយចងទុកជាមួយខ្លាឃ្មុំ បានជាប់តាមទៅរហូតដល់អស់នៃកប្បហើយត្រាស់ជាតក រឿងដើមពន្រ ។ តពីនោះត្រាស់ទៀតថា មហាបពិត្រទាំងឡាយ ! មិនគប្បីជាអ្នកភ្ញាក់ផ្អើល ព្រោះហ្វូងសត្វជើងបួន ក្នុងព្រៃហិមពាន្ត ដែលមានទទឹងរហូតបីពាន់យោជន៍ ភ្ញាក់ផ្អើល ព្រោះពាក្យនិយាយរបស់ទន្សាយមួយក្បាល បានស្ទុះទៅជរាបដល់សមុទ្រហ្វូង ព្រោះ

ដូច្នោះ មិនគប្បីជាអ្នកភ្ញាក់ផ្អើល ហើយត្រាស់ជាតករឿងផែនដីស្រុត តពីនោះត្រាស់ថា មហាបពិត្រទាំងឡាយ ! ពេលខ្លះ សូម្បីតែអ្នកដែលទន់ខ្សោយ ក៏ឃើញចំណុចខ្សោយរបស់អ្នកមានកម្លាំងច្រើនបាន ពេលខ្លះអ្នកមានកម្លាំងច្រើន ក៏ឃើញពិរុទ្ធរបស់អ្នកខ្សោយបាន ពិតយ៉ាងនោះ សូម្បីតែសត្វរុយញី ក៏អាចសម្លាប់ដំរីបាន ហើយត្រាស់ជាតក រឿងសត្វចាបចៀបកប្បាស ។ កាលត្រាស់ជាតកទាំងបីរឿង ដើម្បីរម្ងាប់ការឈ្លោះគ្នាយ៉ាងនេះហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ការទូន្មានដល់សេចក្ដីព្រមព្រៀងគ្នា ទើបបានត្រាស់ជាតកពីររឿង (ទៀត) ។ ត្រាស់យ៉ាងណា ត្រាស់ថា មហាបពិត្រទាំងឡាយ ! ក៏នរណាៗ មិនអាចទីងឃើញចំណុចខ្សោយរបស់ពួកអ្នកព្រមព្រៀងគ្នាបាន ហើយត្រាស់រុក្ខធម្មជាតក ។ តពីនោះត្រាស់ថា មហាបពិត្រទាំងឡាយ នរណាៗ មិនអាចឃើញចំណុចខ្សោយរបស់ពួកអ្នកព្រមព្រៀងគ្នាបាន តែកាលពួកគេបានធ្វើការវិវាទគ្នានិងគ្នាកាលនោះ កូនព្រាន ក៏សម្លាប់គេទាំងនោះកាន់យកទៅ ដែលឈ្មោះថាសេចក្ដីរីករាយ រមែងមិនមានក្នុងការវិវាទគ្នា ហើយត្រាស់ជាតករឿងសត្វក្រួច លុះត្រាស់ជាតកទាំង ៥ រឿងនេះ ស្រេចហើយ ចុងបញ្ចប់ទ្រង់ត្រាស់រឿងអត្តទណ្ឌសូត្រ ។

ព្រះរាជាទាំងឡាយទ្រង់ជ្រះថ្លា ត្រាស់ថា បើព្រះសាស្តាស្តេចមិនបានយាងមក ពួកយើងក៏នឹងសម្លាប់គ្នាឯងដោយដៃរបស់ខ្លួន ហើយធ្វើឲ្យទន្លេឈាមហូរទៅ ពួកយើងនឹងមិនគប្បីឃើញកូន និងបងប្អូនរបស់យើងត្រង់ទ្វារផ្ទះ ពួកយើងនឹងមិនបានមានសូម្បីតែអ្នកនាំសារឆ្លើយឆ្លងគ្នា ពួកយើងបានជីវិត ព្រោះអាស្រ័យព្រះសាស្តា ក៏បើព្រះសាស្តានឹងទ្រង់គ្រប់គ្រងផ្ទះ រាជសម្បត្តិក្នុងទ្វីបធំបួន ដែលមានទ្វីបតូចពីរពាន់ជាបរិវារ ក៏គង់នឹងបាននៅក្នុងកណ្តាប់ព្រះហស្តរបស់ព្រះអង្គ កូនៗ របស់ពួកយើងទាំងពាន់នាក់ជាង ក៏នឹងបានមាន និងតពីនោះ ព្រះអង្គក៏នឹងមានក្សត្រជាបរិវារហែហមទៅ តែព្រះអង្គមក ទ្រង់លះបង់សម្បត្តិនោះហើយ ទ្រង់ចេញទៅសម្រេចព្រះសម្ពោធិញ្ញាណហើយ ឥឡូវនេះ ក៏សូមឲ្យទ្រង់មានក្សត្រជាបរិវារត្រាច់ទៅ ដូច្នេះ ។ ក្សត្រទាំងពីរនគរ ក៏បានថ្វាយព្រះកុមារ ម្នាង ២៥០ អង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យព្រះកុមារទាំងនោះបួសហើយ ក៏ស្តេចយាងទៅព្រៃធំ ព្រោះសេចក្តី ដែលលោកទាំងនោះគោរពយ៉ាងធ្ងន់ សេចក្តីមិនត្រេកអរ ទើបបានកើតដល់ពួកអ្នកដែលមិនបានបួសតាមសេចក្តីពេញចិត្តរបស់ខ្លួន ។ សូម្បីពួកភរិយាចាស់របស់អ្នកទាំងនោះ ក៏និយាយពាក្យជាដើមថា សូមឲ្យព្រះអយ្យបុត្តទាំងឡាយចូរសឹកចុះ ការគ្រប់គ្រង

ផុះ ទ្រង់នៅមិនបានឬ ហើយក៏បញ្ជូនដំណើងទៅ ។ ពួកលោកក៏អផ្សុកក្រៃលែងឡើងទៀត ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពិចារណាហើយ ក៏ទ្រង់ជ្រាបសេចក្ដីមិនត្រេកអររបស់ពួកអ្នកទាំងនោះ ទ្រង់គិតថា ពួកភិក្ខុទាំងនេះនៅរួមគ្នានឹងព្រះពុទ្ធដូចតថាគត ញុំាងសេចក្ដីអផ្សុក ដូចម្ដេច ? តថាគតនឹងពោលសរសើរស្រះតាវៅដល់ពួកអ្នក ហើយក៏ទ្រង់នាំទៅកាន់ទីនោះ ទ្រង់ព្រះចិន្ដាថា តថាគតនឹងបន្ទោបង់សេចក្ដីមិនត្រេកអរ ទើបទ្រង់ពោលគុណរបស់ស្រះតាវៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ជាអ្នកចង់ឃើញស្រះនោះ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ! ពួកអ្នកចង់ឃើញស្រះតាវៅឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ បើដូច្នោះមក ពួកយើងទៅ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ! ពួកខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទៅកាន់ទីដែលទៅរបស់ពួកលោកអ្នកមានឫទ្ធិបានយ៉ាងណា ។ ពួកអ្នកប្រាថ្នាចង់ទៅស្រះនោះ តថាគតនឹងនាំទៅដោយអានុភាពរបស់តថាគត ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នាំភិក្ខុ ៥០០ រូប ហោះទៅក្នុងអាកាស ចុះត្រង់ទីជិតស្រះតាវៅ និងត្រាស់ចំពោះភិក្ខុទាំងនោះថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ! ស្រះតាវៅនេះ អ្នកណាមិនស្គាល់ឈ្មោះពួកត្រី ចូរសួរ

តថាគត ។ ភិក្ខុទាំងនោះទូលសួរហើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ត្រាស់ប្រាប់វត្ថុ ដែលភិក្ខុសួរហើយសួរទៀត ។ និងមិនមែនតែឈ្មោះពួកត្រីប៉ុណ្ណោះ ទ្រង់ឲ្យសួរដល់ឈ្មោះរបស់ដើមឈើទាំងឡាយ ក្នុងដងព្រៃនោះផង របស់សត្វជើងពីរ ជើងបួន និងសត្វត្រង់ជើងភ្នំផង ហើយទ្រង់ក៏ប្រាប់ ។

គ្រានោះ ស្ដេចសត្វតាវៅ ចាប់សត្វបក្សីពីរក្បាល ត្រង់កំណាត់ឈើ ប្រើចំពុះខាំពាំទុក មានពួកសត្វចោមរោមពីមុខពីក្រោយទាំងពីរខាងកំពុងមក ។ កាលភិក្ខុបានឃើញសត្វនោះ ក៏ទូលសួរថា ព្រះអង្គ ! នោះជាស្ដេចបក្សីរបស់សត្វទាំងនេះ ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយយល់ថា ពួកបក្សីទាំងនេះ ជាបរិវាររបស់ស្ដេចបក្សីនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ! ប្រការនោះ យ៉ាងនោះឯង សូម្បីនេះ ក៏ជាវង្សរបស់តថាគត ជាប្រពៃណីរបស់តថាគត ។ ព្រះអង្គ ! ពួកខ្ញុំព្រះអង្គនឹងមើលសត្វទាំងនេះ ត្រឹមតែម្ដងក៏ពួកខ្ញុំព្រះអង្គចង់នឹងស្ដាប់ ប្រការដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា សូម្បីនេះ ក៏ជាវង្សរបស់តថាគត ជាប្រពៃណីរបស់តថាគត ។ ចង់ស្ដាប់ឬភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បើបើដូច្នោះ ចូរស្ដាប់ ហើយក៏ត្រាស់ជាតករឿងសត្វតាវៅ ប្រដាប់ដោយគាថា

៣០០ ទ្រង់បន្ទោបង់សេចក្តីមិនត្រេកអរ កាលចប់ទេសនា ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏តាំងនៅក្នុងសោតាបត្តិផលគ្រប់រូប និងសូម្បីតែឫទ្ធិរបស់ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មកព្រមនឹងមគ្គនុ៎ះឯង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រិះរិះថា សម្រាប់ភិក្ខុទាំងនេះត្រឹមតែប៉ុណ្ណេះសិនចុះ ហើយក៏ទ្រង់ហោះទៅក្នុងអាកាស ស្តេចទៅកាន់ព្រៃធំនុ៎ះឯង ។ សូម្បីភិក្ខុទាំងនោះ វេលាទៅ ក៏ទៅដោយអំណាចរបស់ព្រះទសពល តែវេលាមកហែហមព្រះមានព្រះភាគ ចុះកាន់ក្នុងព្រៃធំមកដោយអំណាចរបស់ខ្លួនឯង ។

ព្រះមានព្រះភាគ ប្រថាប់លើទីអង្គុយដែលក្រាលទុកហើយ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងនោះ ហើយត្រាស់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរមកអង្គុយចុះ តថាគតនឹងប្រាប់កម្មដ្ឋាន ដើម្បីឲ្យពួកអ្នកលះកិលេស ដែលត្រូវលះដោយមគ្គបីខាងលើ ហើយក៏ទ្រង់ប្រាប់កម្មដ្ឋាន ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាគិតថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា ពួកយើងមិនមានសេចក្តីត្រេកអរ ទើបទ្រង់នាំទៅស្រះតាវៅទ្រង់បន្ទោបង់សេចក្តីមិនត្រេកអរ ឥឡូវនេះ ទ្រង់បានប្រទានកម្មដ្ឋានសម្រាប់មគ្គទាំងបីក្នុងទីនេះដល់ពួកយើង ដែលសម្រេចសោតាបត្តិផលក្នុងទីនោះហើយ ឯពួកយើងមិនគួរឲ្យវេលាកន្លងហួស ដោយគិតថា ពួកយើងជាព្រះសោតាបន្នហើយ ពួកយើងគួរជាឧត្តមបុរស ភិក្ខុទាំងនោះ ទើបសំពះ

ព្រះបាទារបស់ព្រះទសពល ហើយក្រោកឡើងចាកទីអង្គុយ បែកគ្នាទៅអង្គុយក្នុងទីញកភ្នំ និងគល់ឈើ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះតម្រិះថា ភិក្ខុទាំងនេះ សូម្បីដោយប្រក្រតី ក៏មិនចោលការងារ និងចំពោះភិក្ខុដែលបានឧបាយ នឹងមិនមានហេតុនៃការទៀយហត់ និងកាលទៅតាំងវិបស្សនា ហើយក៏បានសម្រេចអរហត្ត ក៏នឹងនាំគ្នាមកកាន់សម្នាក់តថាគត ដោយគិតថា ពួកយើងនឹងក្រាបទូលគុណវិសេស ដែលយើងម្នាក់ៗ បានចំពោះហើយ កាលពួកភិក្ខុទាំងនោះមកហើយ ពួកទេវតាក្នុងម៉ុនចក្រវាឡ ក៏នឹងប្រជុំគ្នាក្នុងចក្រវាឡមួយ ការប្រជុំធំក៏នឹងមាន តថាគតគួរអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ។ លំដាប់នោះ ក៏ត្រាស់បង្គាប់ឲ្យក្រាលពុទ្ធាសនៈក្នុងទីដែលស្ងាត់ ហើយប្រថាប់គង់ ។

ព្រះថេរៈដែលទទួលកម្មដ្ឋានមុនគេ សម្រេចព្រះអរហត្តព្រមទាំងបដិសម្ភិទាទាំងឡាយហើយ ។ ជាបន្តបន្ទាប់ ភិក្ខុដទៃទៀតក៏ដូច្នេះ ក៏បានជាភិក្ខុទាំង ៥០០ រូប រីកវាយដូចបទុមដែលរីកក្នុងស្រះបទុម ដូច្នោះ ។ ភិក្ខុដែលសម្រេចព្រះអរហត្តមុនគេបង្អស់ គិតថា យើងនឹងក្រាបទូលដល់ព្រះមានព្រះភាគ ទើបក្រោកចាកទីអង្គុយ បែរមុខទៅរកព្រះទសពល ។ មួយរូបទៀតក៏យ៉ាងនោះ មួយរូបទៀតក៏យ៉ាងនោះ ដូច្នេះ ក៏ពោលបានថា

ភិក្ខុទាំង ៥០០ រូប ជាបន្តបន្ទាប់គ្នា ដូចចូលកាន់រោងអាហារ ដូច្នោះ ។ ភិក្ខុដែលមកមុនគេ សំពះ និងក្រាលទីអង្គុយ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរមួយ ជាអ្នកប្រាថ្នានឹងក្រាបទូលនូវគុណពិសេស ដែលបានដោយចំពោះ គិតថា អ្នកដទៃណាមាន ឬមិនមានហ្ន៎ បែរសម្លឹងមើលផ្លូវមក បានឃើញសូម្បីមួយរូបហើយមួយរូបទៀត ។ ដោយប្រការដូច្នេះ ជាការពោលបានថា លោកទាំងអស់នោះ ក៏មកអង្គុយក្នុងទីសមគួរមួយ ហើយក៏គិតផ្សេងគ្នាថា អង្គនេះកំពុងធុញទ្រាន់ ទើបមិនប្រាប់ដល់អង្គនេះ អង្គនេះ ក៏កំពុងធុញទ្រាន់ ទើបមិនប្រាប់ដល់អង្គនេះ បានឮថា ចំពោះពួកអ្នកអស់អាសវៈហើយ រមែងមានអាការពីរយ៉ាងគឺ ៖

១ កើតសេចក្ដីគិតថា មនុស្សលោកព្រមទាំងទេវតា នឹងគប្បីដឹងច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលយើងបានចំពោះហើយ ដោយឆាប់រហ័សឬ ។

២ មិនប្រាថ្នានឹងប្រាប់គុណដែលខ្លួនបានហើយ ដល់អ្នកដទៃ ដូចអ្នកដែលបានកំណប់ទ្រព្យ ដូច្នោះ ។

ក៏កាលត្រឹមតែថា វង្សរបស់ព្រះអរិយៈនោះធ្លាក់ចុះហើយ ព្រះចន្ទពេញវង់ ដែលរួចផុតពីការដែលធ្វើឲ្យសៅហ្មង គឺ អ័ព្ទ ទឹកសន្សើម ផ្សែង ធូលី រាហូ ចាកផុតព្រំដែនភ្នំយុគន្ធរនាទិសខាងកើត ប្រកបដោយ

សិរីនៃកង់ប្រាក់ ដែលកំពុងវិលទៅ ហាក់បីដូចជាវង់ពន្លឺដ៏ធំ ដែលសម្រេចដោយប្រាក់ អណ្តែតឡើងបំភ្លឺក្នុងទិសខាងកើត ដើម្បីទស្សនៈដែលជាទីគួររីករាយរបស់លោក ប្រដាប់ដោយពុទ្ធប្បាទ ដំណើរបណ្តោយទៅតាមផ្លូវខ្យល់ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ប្រថាប់នៅត្រង់ព្រៃធំ ជិតក្រុងកបិលភស្តុ ក្នុងដែននៃពួកអ្នកសក្កៈ ជាមួយពួកភិក្ខុចំនួនច្រើន គឺ ភិក្ខុមានចំនួន ៥០០ រូប គ្រប់រូបសុទ្ធតែជាព្រះអរហន្តក្នុងខណៈ គឺ ក្នុងដ៏ឆាប់ បានដល់ ក្នុងវេលាមួយភ្លែតបែបនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ក្នុងទីប្រជុំនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់កើតក្នុងវង្សព្រះបាទមហាសម្មត ពួកភិក្ខុទាំង ៥០០ រូបនោះ ក៏កើតក្នុងត្រកូលព្រះបាទមហាសម្មត ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់កើតក្នុងព្រះគភិក្សត្រ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏កើតក្នុងគភិក្សត្រ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជាអ្នកបួស ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ជាអ្នកបួស ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លះបង់ស្វេតឆត្រ ទ្រង់លះបង់រាជសម្បត្តិជាស្តេចចក្រពត្តិដែលនៅក្នុងព្រះហស្ត ទ្រង់ព្រះផ្នួស ភិក្ខុទាំងនោះក៏លះបង់ស្វេតឆត្រ បោលរាជសម្បត្តិដែលនៅក្នុងដៃ ហើយបួស ។ សេចក្តីដូចពោលមកនេះ ទើបពោលបានថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បរិសុទ្ធ ទ្រង់មានបរិវារដែលបរិសុទ្ធ ក្នុងឱកាសដែលបរិសុទ្ធ ក្នុងចំណែករាត្រីដ៏បរិសុទ្ធ ទ្រង់

ប្រាសចាកភគៈ ទ្រង់មានបរិវារដែលប្រាសចាកភគៈ ទ្រង់ប្រាសចាកទោសៈ ទ្រង់មានបរិវារដែលប្រាសចាកទោសៈ ទ្រង់ប្រាសចាកមោហៈ ទ្រង់មានបរិវារដែលប្រាសចាកមោហៈ ទ្រង់មិនមានតណ្ហា ទ្រង់មានបរិវារដែលមិនមានតណ្ហា ទ្រង់មិនមានកិលេស ទ្រង់មានបរិវារដែលមិនមានកិលេស ទ្រង់ស្ងប់ ទ្រង់មានបរិវារដែលស្ងប់ ទ្រង់ហ្វឹកហាត់ហើយ ទ្រង់មានបរិវារដែលទូន្មានហើយ ទ្រង់រួចផុតហើយ ទ្រង់មានបរិវារដែលរួចផុតហើយ ទ្រង់រុងរឿងគ្មានអ្វីប្រៀបផ្ទឹម ដោយប្រការដូច្នេះ ។ នេះឈ្មោះថា ជាប្រភេទវណ្ណៈអាចនិយាយបានប៉ុនណា ក៏គប្បីនិយាយប៉ុណ្ណោះ ។ ដូចពោលមកនេះ ព្រះអានន្ទ សំដៅយកភិក្ខុទាំងនេះ ទើបពោលថា គឺ ភិក្ខុមានចំនួន ៥០០ រូប គ្រប់អង្គសុទ្ធតែជាព្រះអរហន្ត ។

បទថា **ដោយច្រើន** គឺ ច្រើនជាង ប្រជុំគ្នាហើយ ដែលតិចវៀរលែងតែទេវតាមិនមានសញ្ញា ទេវតាជាន់អរូបាវចរ និងទេវតាដែលចូលសមាបត្តិ មិនបានចូលប្រជុំ ។ តទៅនេះ ជាលំដាប់ការចូលប្រជុំក្នុងមហាសមយសូត្រនោះ ។

ដំណាលមកថា ពួកទេវតាដោយជុំវិញព្រៃធំញាប់ញ័រហើយ ធ្វើសំឡេងខ្លាំងៗ ថា មកចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ឈ្មោះថា ការឃើញ

ព្រះពុទ្ធមានឧបការៈច្រើន ការស្តាប់ព្រះធម៌មានឧបការៈច្រើន ការឃើញពួកភិក្ខុមានឧបការៈច្រើន មក មកចុះពួកយើង ហើយក៏នាំគ្នាមកនមស្ការព្រះមានព្រះភាគ និងពួកព្រះខីណាស្រពអ្នកសម្រេចព្រះអរហត្តក្នុងវេលាមួយរំពេចនោះ ហើយឈរក្នុងទីសមគួរមួយ ៗ ដោយឧបាយនេះនោះឯងគប្បីជ្រាបថា ពួកទេវតាទាំងឡាយក្នុងសែនចក្រវាឡមកប្រជុំគ្នា ព្រោះស្តាប់សំឡេងទេវតាទាំងនោះ ដោយលំដាប់ គឺ ទេវតាដែលនៅក្នុងចក្រវាឡទាំងអស់ ដែលនៅក្នុងសកលជម្ពូទ្វីប បុព្វវិទេហទ្វីប អមរគោយានទ្វីប ឧត្តរកុរុទ្វីប ក្នុងទ្វីបតូចពីរពាន់ គឺ ពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅក្នុងព្រៃហិមពាន្តដែលមានទទឹងប្រមាណបីពាន់យោជន៍ ដោយស្តាប់សំឡេងទេវតាអ្នកអាស្រ័យនៅក្នុងទីកន្លះគាវុត មួយគាវុត កន្លះយោជន៍ មួយយោជន៍ ដោយលំដាប់ តគ្នាទៅ ទេវតាក្នុងនគរ ១៨៩,០០០ នគរ ទេវតានៅត្រង់ទោណមុខ ៩,៩០០,០០០ កន្លែង ទេវតានៅត្រង់បដ្ដនៈ ៩៦ សែនកោដិ និងអាស្រ័យនៅត្រង់សមុទ្រ ៥៦ កន្លែង មកប្រជុំគ្នាហើយ អំពីនោះក៏ទេវតាក្នុងចក្រវាឡទីពីរ ទីបីជាដើម ក៏មកប្រជុំគ្នាដោយប្រការដូច្នេះ ៗ ក៏ម៉ឺនចក្រវាឡ លោកសំដៅយកថា ១០ លោកធាតុ ក្នុងទីនេះ ៗ ហេតុនោះ លោកទើបពោលថា ទេវតាមកពី ១០ លោកធាតុ ដោយច្រើន

ជាអ្នកចូលរួមប្រជុំហើយ ។

ផ្ទៃចក្រវាឡទាំងអស់ ដរាបដល់ព្រហ្មលោក ពោរពេញទៅដោយពួកទេវតាដែលចូលប្រជុំយ៉ាងនោះ ដូចបំពង់ម្ជុលដែលពេញទៅដោយម្ជុលដាក់ទៅដរាបរកទីដាក់មិនបាន ។ ក្នុងផ្ទៃចក្រវាឡទាំងអស់នោះ គប្បីជ្រាបថា ដែលខ្ពស់ជាងគេ បានដល់ ផ្ទៃចក្រវាឡរបស់ព្រហ្មលោក ។ ដំណាលមកថា អ្នកឈរក្នុងព្រហ្មលោក យកដុំថ្មប៉ុនផ្ទះកំពូល ៧ ជាន់ក្នុងលោហប្រាសាទ បោះចុះក្រោម បួនខែ ទើបដល់ផែនដី ។ ក្នុងឱកាសធំបែបនោះ មានទេវតាដរាបរកទីដាក់មិនបាន ដូចផ្កាឈើ ដែលអ្នកឈរខាងក្រោមបោះទៅ ឬដូចផ្សែងមិនមានផ្លូវដើម្បីហុយឡើងទៅខាងលើ ឬដូចគ្រាប់ស្ពៃដែលអ្នកឈរខាងលើ រោយទៅ មិនមានប្រហោងដើម្បីធ្លាក់ចុះក្រោម ដូច្នោះ ។ ក៏ការប្រថាប់គង់របស់ព្រះមានព្រះភាគ មិនចង្អៀតដល់ពួកទេវតា និងពួកព្រហ្មដែលមានសក្តិធំ ដែលមកហើយនោះៗ រមែងបានចន្លោះគ្រប់អង្គ ដូចការប្រថាប់អង្គុយរបស់ស្តេចចក្រពត្តិ រមែងជាទីមិនចង្អៀតដល់ពួកក្សត្រជាអ្នកធំ ដែលស្តេចមកហើយនោះៗ ទ្រង់ក៏ញុំាងនូវចន្លោះក្នុងទីទុំឯង ដូច្នោះ ។ អើក៏មានដំណាលមកថា ប្រទេសសូម្បីខ្នាតប៉ុនចុងរោមទ្រាយ តាមន័យដែលពោលទុក ក្នុងមហាបរិនិព្វានសូត្រ

ក្នុងទីជិតព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឯង ក៏នៅមានទេវតា ១០ អង្គខ្លះ ២០ អង្គខ្លះ និម្មិតកាយតូចល្អិតឈរ ។ ខាងមុខទាំងអស់មានទេវតា ៦០ ៗ អង្គឈរហើយ ។

បទថា **ពួកជាន់សុទ្ធាវាស** គឺ ព្រហ្មសុទ្ធាវាស ។ ព្រហ្មលោក ៥ ជាន់ ដែលជាទីនៅរបស់ព្រះអនាគាមី និងព្រះខីណាស្រពអ្នកបរិសុទ្ធ ឈ្មោះថា **សុទ្ធាវាស** ។ ពាក្យថា **ដែលមានពាក្យត្រិះរិះ** គឺ ដូចម្តេចទើបមាន ។ បានឮថា ក្នុងគ្រានោះ ពួកព្រហ្មទាំងនោះ ចូលសមាបត្តិហើយ ចេញតាមកំណត់ កាលសម្លឹងមើលទីនៅរបស់ព្រហ្ម ក៏បានឃើញទំនេរ ដូចរោងអាហារក្នុងវេលាក្រោយអាហារ ពេលនោះពិចារណាថា ពួកព្រហ្មទៅណា ក៏ជ្រាបថា ទៅទីកាន់ប្រជុំធំ គិតថា សមាគមនេះធំ ចំណែកពួកយើងវល់តែបង្អែបង្អន់ ក៏សម្រាប់ពួកអ្នកបង្អែបង្អន់នឹងរកឱកាសបានលំបាក ព្រោះដូច្នោះ កាលនឹងទៅ ពួកយើងកុំមានដៃទទេ ក៏តែងគាថាមួយអង្គមួយបទ ហើយសឹមទៅ ពួកយើងនឹងឲ្យព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា ខ្ញុំទមកក្នុងសមាគមដូចគ្នាដោយគាថានោះ និងនឹងពោលព្រះកិត្តិគុណរបស់ព្រះទសពលផង ។ សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ ទើបមាន ព្រោះការមានព្រហ្មទាំងនោះ ចេញចាកសមាបត្តិហើយ ពិចារណាដោយប្រការដូច្នេះ ។

បទថា **ប្រាកដចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះមានព្រះភាគ** សេចក្តីថា លោកធ្វើព្រហ្មទាំងនោះ ឲ្យដូចធ្លាក់ចុះក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រ ជិតព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឯងពោលទុកហើយក្នុងបាលី តែក្នុងទីនេះ មិនគប្បីយល់សេចក្តីយ៉ាងនេះឡើយ ។

ក៏ព្រហ្មទាំងនោះ ឋិតនៅក្នុងព្រហ្មលោក តែងគាថាស្រេចហើយ មួយអង្គចុះត្រង់កណ្តាប់ចក្រវាឡខាងកើត មួយអង្គចុះត្រង់កណ្តាប់ចក្រ-វាឡខាងត្បូង មួយអង្គចុះត្រង់កណ្តាប់ចក្រវាឡខាងលិច មួយអង្គចុះត្រង់កណ្តាប់ចក្រវាឡខាងជើង ។ តពីនោះ ព្រហ្មដែលចុះត្រង់កណ្តាប់ចក្រ-វាឡខាងកើត ក៏ចូលនីលកសិណ បញ្ចេញនូវរស្មីពណ៌ខៀវ បីដូចជាដណ្តប់ស្បែករំលេចដោយកែវមណី ហើយបង្ហាញខ្លួនដល់ទេវតាក្នុងម៉ឺនចក្រវាឡឲ្យដឹងថា ខ្លួនមកហើយ ធម្មតាវិធីរបស់ព្រះពុទ្ធ មិនមាននរណាអាចនឹងកន្លងទៅបាន ព្រោះដូច្នោះ ទើបមកដោយវិធីរបស់ព្រះពុទ្ធ ដែលប៉ះខ្ទប់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ឋិត (ឈរ) នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ក៏ពោលនូវគាថាដែលខ្លួនបានតែង ។ ព្រហ្មដែលចុះត្រង់កណ្តាប់ចក្រវាឡផ្នែកខាងត្បូង ក៏ចូលបីតកសិណ បញ្ចេញរស្មីមានពន្លឺដូចមាស ដូចជាដណ្តប់សំពត់មាស បង្ហាញខ្លួនដល់ទេវតាក្នុងម៉ឺនចក្រវាឡឲ្យដឹងថា ខ្លួន

មកហើយឋិតនៅ ក្នុងទីនោះឯងដែរ ។ ព្រហ្មដែលចុះត្រង់កណ្ដាប់ចក្រវាឡខាងលិច ចូលលោហិតកសិណ បញ្ចេញរស្មីក្រហម ដូចផណ្ដប់សំពត់រោមសត្វប្រភេទល្អ ពណ៌ក្រហម បង្ហាញខ្លួនដល់ទេវតាក្នុងម៉ឺនចក្រវាឡឲ្យដឹងថា ខ្លួនមកហើយឋិតនៅ ដូច្នោះដែរ ។ ព្រហ្មដែលចុះត្រង់កណ្ដាប់ចក្រវាឡផ្នែកខាងជើង ចូលឱទាតកសិណ បញ្ចេញរស្មីពណ៌ស បីដូចផណ្ដប់សំពត់ផ្កាម្លិះ បង្ហាញខ្លួនដល់ទេវតាក្នុងម៉ឺនចក្រវាឡ ឲ្យដឹងថាខ្លួនមកហើយឋិតនៅ ដូច្នោះដែរ ។ តែក្នុងបាលី លោកពោលថា ៖

ព្រហ្មទាំងឡាយនោះ ប្រាកដក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះមានព្រះភាគថា គ្រានោះទេវតាទាំងនោះ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរមួយ ដូច្នេះ ហើយបានពោលសេចក្ដីប្រាកដខាងមុខ និងការអភិវាទហើយឈរក្នុងទីដ៏សមគួរមួយ ដូចគ្នា ក្នុងខណៈតែមួយ ដូច្នោះ ។

ការប្រាកដ និងការឈរបានមានតាមលំដាប់នេះ តែលោកធ្វើឲ្យព្រមគ្នា សម្ដែងទុកហើយ ។ ចំណែកការពោលគាថាក្នុងបាលី លោកចែកពោលទុកជាផ្នែក ៗ តែម្យ៉ាង ។

គាថានីមួយ ៗ នៃទេវតាជាន់សុទ្ធាវាស

[៧៤] ក្នុងបទទាំងនោះ បទថា **មហាសម័យ** ប្រែថា ការប្រជុំធំ ៗ ព្រៃក្រាស ហៅថា **ព្រៃធំ** ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ការប្រជុំធំ គឺ ការចូលប្រជុំព្រមគ្នាគ្រាធំ មានក្នុងថ្ងៃនេះនាព្រៃក្រាស់នេះ សូម្បីដោយបទទាំងពីរ ៗ តពីនោះ ដើម្បីសម្តែងពួកដែលចូលប្រជុំនោះ ព្រះមាន-ព្រះភាគ ទើបត្រាស់ថា **ពពួកទេពមកប្រជុំគ្នាហើយ** ៗ ក្នុងបទថា **ពពួកទេព** នោះ គឺ ពួកទេវតា ៗ បទថា **ពួកយើងជាអ្នកមកកាន់ប្រជុំនេះ** គឺ កាលបានឃើញពួកទេពមកប្រជុំគ្នាយ៉ាងនេះ សូម្បីពួកយើង ក៏មកកាន់ការប្រជុំធម៌នេះ ៗ ព្រោះហេតុណា ព្រោះហេតុដើម្បីឃើញពួកបុគ្គលដែលមិនមាននរណាបៀតបៀនបាននុ៎ះឯង អធិប្បាយថា ពួកយើងមកដើម្បីសរសើរពួកបុគ្គលដែលមិនមានអ្នកណាបង្ក្រាបបាន នេះអ្នកបានឈ្មោះថា **ពិជិតសង្គ្រាម** ព្រោះជាបុគ្គលដែលមិនមាននរណាផ្ចាលផ្ចាញ់បាន ហើយញាំញីមារទាំងបីប្រភេទបានក្នុងថ្ងៃនេះ នុ៎ះឯង ៗ ក៏ព្រហ្មនោះ គ្រាពោលគាថានេះហើយ ក៏អភិវាទព្រះមានព្រះភាគ បានឈរត្រង់កណ្តាប់ចក្រវាឡខាងកើត ៗ តមកអង្គទីពីរ ក៏មកពោលតាមន័យដែលពោលហើយនុ៎ះឯង ៗ

[៧៤] ក្នុងបទថា **ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុង.....នោះ** នោះបានដល់ ពួកភិក្ខុក្នុងទីប្រជុំនោះ ៗ បទថា **តម្កល់មាំហើយ** គឺ ប្រកបដោយសមាធិ ៗ

បាទគាថាថា **បានធ្វើចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យត្រង់ហើយ** បានដល់ បាននាំចិត្តវៀច និងចិត្តកោងចេញដកបងល់អស់ ហើយធ្វើចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យត្រង់ ។ បាទគាថា ថា **ដូចជាសារថីកាន់ខ្សែ** សេចក្តីថា កាលពួកសេះសិន្ធពទៅយ៉ាងរៀបរយ សារថីដាក់ផន្ទួញចុះ ហើយចាប់ខ្សែទាំងអស់ទុក មិនដាស់តឿន មិនបញ្ឈប់ តាំងទៅយ៉ាងណា ភិក្ខុទាំង ៥០០ នេះ ដល់ព្រមដោយភាពប្រងើយមានអន្ត ៦ ឃុំគ្រងទ្វារបានហើយ បណ្ឌិតរក្សាឥន្ទ្រិយទាំងឡាយទុកដូច្នោះ ព្រហ្មពោលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ជាអ្នកមកទីនេះ ដើម្បីសរសើរភិក្ខុទាំងនេះ ។ ហើយព្រហ្មទាំងនោះ ក៏ទៅឈរតាមតំណែងរៀងខ្លួន ៗ បន្ទាប់មក អង្គទីបី ក៏មកពោលតាមន័យដែលពោលហើយនុ៎ះឯង ។

[៧៦] ក្នុងបទទាំងនោះ បទថា **កាត់ដែកគោលបានហើយ** គឺ កាត់ដែកគោល បានដល់ រាគៈ ទោសៈ និងមោហៈ ។ បទថា **រនុក** បានដល់ រនុក គឺ រាគៈ ទោសៈ និងមោហៈនុ៎ះឯង ។ បទថា **សសរគោល** បានដល់ សសរគោល គឺ រាគៈ ទោសៈ និងមោហៈនុ៎ះឯង ។ បទថា **គាស់រំលើងសសរគោល** គឺ ពួកភិក្ខុឈ្មោះថា មិនញាប់ញ័រព្រោះមិនមានការញាប់ញ័រ គឺ តណ្ហាដកហើយ គឺ គាស់រំលើងសសរ

គោលបានហើយ ។ បទថា **លោកទាំងនោះត្រាច់ទៅ** គឺ ចារិកទៅដោយការមិនទើសទាក់ទ័ងនរណាៗ ក្នុងទិសទាំង ៤ ។ បទថា **បរិសុទ្ធិ** គឺ មិនមានអ្វីដែលចូលមកធ្វើឲ្យចិត្តចិត្តសៅហ្មង ។ បទថា **ប្រាសចាកមន្ទិល** គឺ មិនមានមន្ទិល ។ ពាក្យថា **ប្រាសចាកមន្ទិល** នេះ គឺជាពាក្យសម្រាប់ប្រើជំនួសពាក្យថា **បរិសុទ្ធ** នុ៎ះឯង ។ បទថា **មានភ្នែក** គឺ មានភ្នែកដោយភ្នែក ៥ ប្រភេទ ។ បទថា **ទូន្មានហើយយ៉ាងល្អ** គឺ ផ្លូវភ្នែកទូន្មានហើយ ផ្លូវត្រចៀក ផ្លូវច្រមុះ ផ្លូវអណ្តាត ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្តក៏ទូន្មានហើយ ។ បទថា **នាគកំលោះ** គឺ នាគជំទង់ ៗ ។ ព្រហ្ម អធិប្បាយថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកមកហើយ ដើម្បីសរសើរនាគជំទង់ដែលទូន្មានហើយដោយសេចក្តីព្យាយាម ជាគ្រឿងប្រកបដ៏កំពូលបែបនេះ ទាំងនេះ ។ សូម្បីព្រហ្មអង្គនោះ ក៏បានទៅឈរតាមតំណែងនុ៎ះឯង ។

[៧៧] បន្ទាប់មកអង្គទីបួន ក៏បានមកពោលតាមន័យដែលពោលហើយនុ៎ះឯង ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **ដល់ហើយ** គឺ ដល់ហើយដោយការដល់សរណៈដែលមិនមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ សូម្បីព្រហ្មអង្គនោះ ក៏បានទៅឈរតាមតំណែងនុ៎ះឯង ។

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ កាលទ្រង់បានត្រួតមើលតាំងពីផ្ទៃផែនដី ដរាបទល់នឹងកំណត់កណ្តាប់ចក្រវាឡ ពីកណ្តាប់ចក្រវាឡដរាបទល់នឹងព្រហ្មលោក ទតឃើញការប្រជុំរបស់ទេវតាហើយ ទើបទ្រង់ព្រះតម្រិះថា សមាគមទេវតានេះធំ ។ ចំណែកពួកភិក្ខុមិនជ្រាបថា សមាគមទេវតានេះ ធំយ៉ាងនេះ ណ្ហើយចុះ តថាគតនឹងប្រាប់ពួកអ្នក កាលទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនោះស្រេចហើយ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ គប្បីពង្រីកសេចក្តីឲ្យទូលាយទាំងអស់ ។

[៧៨] បណ្តាពាក្យទាំងនោះ ពាក្យថា **មានប្រមាណ យ៉ាងក្រៃលែង** គឺ ឈ្មោះថា មានត្រឹមប៉ុណ្ណេះយ៉ាងក្រៃលែង ព្រោះប៉ុណ្ណេះជាប្រមាណយ៉ាងក្រៃលែង របស់ព្រះពុទ្ធទាំងនោះ ។ ព្រោះកាលឥឡូវនេះ មិនមានព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ទើបមិនត្រាស់ជាលើកទីបីថា “ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយសូម្បីព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទាំងនោះ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ” ។ បទថា **ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងប្រាប់** សេចក្តីថា សួរថា ហេតុដូចម្តេចទើបត្រាស់ ឆ្លើយថា ដើម្បីឲ្យជ្រាបការព្រមព្រៀងនៃចិត្តរបស់ពួកទេវតា បានឮថា ពួកទេវតានាំ គ្នាគិតថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់នឹងពោលឈ្មោះ និងគោត្រតែពួកទេវតាថ្នាក់ធំប៉ុណ្ណោះ ឯពួកទេវតាថ្នាក់តូច ទ្រង់នឹងប្រាប់នៅក្នុង

សមាគមធំនេះ ដូចម្តេចបាន ។ ក្នុងនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពិចារណាថា ទេវតាទាំងនេះគិតយ៉ាងណា ទ្រង់ជ្រាបវារៈចិត្តនោះ របស់ទេវតាទាំងនោះ ដូចស៊កដៃចូលមាត់ហើយស្ទាបអង្គែលដួងចិត្ត និងដូចចាប់ចោរបានទាំងរបស់ ទើបទ្រង់ត្រិះរិះថា តថាគតនឹងពោលដល់ឈ្មោះ និងគោត្ររបស់ពួកទេវតាសូម្បីទាំងអស់ ទាំងថ្នាក់តូច និងថ្នាក់ធំ ដែលនាំគ្នាមកពីម៉ឺនចក្រវាឡ ។

ធម្មតាថា ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយទ្រង់ជាអ្នកធំ ព្រះពុទ្ធទាំងនោះទ្រង់ជាសត្វពិសេស ទ្រង់ជ្រាបវត្ថុដែលមនុស្សលោកព្រមទាំងទេវតាបានឃើញ បានឮ បានជ្រាប បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានប្រើចិត្តអន្ទោលទៅតាម មិនថា វត្ថុណា ៗ ក្នុងទីណា ៗ នឹងជារូបារម្មណ៍ក្នុងរូបារម្មណ៍ដែលចែកដោយអំណាចរូប មានរូបពណ៌ខៀវជាដើម ឬអារម្មណ៍ មានសំឡេងជាដើម ដែលចែកទុកជាផ្នែក ៗ ក្នុងសទ្ទារម្មណ៍ជាដើម ដែលចែកដោយអំណាចសំឡេងស្គរជាដើម មានហើយ ដែលមកកាន់គន្លងចំពោះព្រះញាណរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងនោះ ។ សមពិតដូចដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វត្ថុណាដែលមនុស្សលោកព្រមទាំងទេវតា ។ល។ រួមទាំងទេវតា និងមនុស្ស បានឃើញ បានឮ បានជ្រាប បាន

ដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានប្រើចិត្តអន្ទោលទៅតាម តថាគតដឹងវត្ថុនោះ តថាគតឃើញវត្ថុនោះ តថាគតយល់វត្ថុនោះយ៉ាងជាក់ច្បាស់ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះញាណមិនមានអ្វីមករារាំងបាន ក្នុងគ្រប់គ្រាគ្រប់កន្លែងយ៉ាងនេះ ទ្រង់បានធ្វើពួកទេវតាសួម្បីទាំងអស់នោះ ជាពីរពួកដោយអំណាចភព្វ និងអភព្វ គឺ ពួកដែលជាអភព្វសត្វ ដែលពោលដោយន័យជាដើមថា ឬសត្វពួកណាដល់ព្រមដោយទំនប់ គឺ កម្ម សត្វពួកនោះនឹងដល់ការនៅរួមវិហារគ្នា ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ក៏ទ្រង់មិនមើល , និងពួកភព្វសត្វដែលផ្ទុយគ្នានឹងពួកអភព្វសត្វនោះ សួម្បីនៅឆ្ងាយ ក៏ស្តេចទ្រង់យាងទៅសង្គ្រោះ ។ ព្រោះដូច្នោះ សួម្បីក្នុងការប្រជុំរបស់ទេវតានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លះពួកដែលអភព្វ (មិនសមគួរ ជោគអាក្រក់) ហើយរួបរួមយកតែពួកភព្វសត្វ កាលរួបរួមយកស្រេចហើយ ទ្រង់ក៏ចាត់ជា ៦ ពួក តាមអំណាចចរិតទាំងឯងថា ពួករាគចរិតប៉ុណ្ណេះ ពួកទោស-ចរិតប៉ុណ្ណេះ ជាដើម ។

តមកក៏ទ្រង់ពិចារណាធម៌ទេសនា ដែលជាទីសប្បាយដល់ពួកចរិតទាំងនោះ ទ្រង់កំណត់ទេសនាថា ពួកទេវតារាគចរិត នឹងសម្តែងសម្មា-បរិព្វាជនីយសូត្រ (សូត្រពោលអំពីរឿងដែលគប្បីវៀរដោយប្រពៃ) និង

សម្ដែងកលហវិវាទសូត្រ (សូត្រជាប់ទាក់ទងនឹងរឿងឈ្លោះវិវាទ) ដល់ពួកទោសចរិត និងសម្ដែងមហាព្យូហសូត្រ (សូត្រពោលអំពីពួកធំ) ដល់ពួកមោហចរិត និងសម្ដែងចូឡព្យូហសូត្រ (សូត្រពោលអំពីពួកតូច) ដល់ពួកវិតក្កចរិត និងសម្ដែងតុវដ្តកបដិបទា (ការបដិបត្តិរបស់សត្វ) ដល់ពួកសទ្ធាចរិត និងសម្ដែងបុរាភេទសូត្រ (សូត្រពោលអំពីរឿងបែកក្នុងអនាគត) ដល់ពួកពុទ្ធិចរិត ហើយក៏ទ្រង់ដាក់ព្រះទ័យដល់បរិស័ទនោះទៀតថា បរិស័ទគប្បីដឹងដោយអធ្យាស្រ័យរបស់ខ្លួន ដោយអធ្យាស្រ័យរបស់អ្នកដទៃ ដោយការកើតរឿងឡើង ឬដោយអំណាចការសួរហ្ន៎ តពីនោះក៏ទ្រង់ជ្រាបថា បរិស័ទគប្បីដឹងដោយអំណាចការសួរ ហើយទ្រង់ព្រះតម្រិះថា នឹងមានអ្នកណា ឬមិនហ្ន៎ ដែលជាអ្នកកាន់យកអធ្យាស្រ័យរបស់ពួកទេវតា ហើយអាចសួរបញ្ហាដោយអំណាចចរិតបាន ទ្រង់ឃើញថា ក្នុងពួកភិក្ខុតាំង ៥០០ រូបនោះ សូម្បីតែមួយរូប ក៏នឹងមិនអាច ។ បន្ទាប់ពីនោះ ទ្រង់រួមយកព្រះមហាសាវក ៨០ រូប និងព្រះសាវកថ្នាក់កំពូល ២ រូប ក៏ទ្រង់ឃើញថា សូម្បីលោកទាំងនោះ ក៏នឹងមិនអាច ហើយទ្រង់រំពឹងថា បើគប្បីមានព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធនឹងអាចឬទេហ្ន៎ ទ្រង់ជ្រាបថា សូម្បីព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ក៏នឹងមិនអាច ទ្រង់សរុបថា ក្នុងបណ្ដាស្ដេច

សក្កៈ និងស្តេចសុយាមៈជាដើម នរណា ៗ ក៏មិនអាច ប្រសិនបើក្នុងលោកទាំងនោះ នរណា ៗ នឹងគប្បីអាច នឹងឲ្យសួរព្រះអង្គហើយនឹងគប្បីឆ្លើយបាន មិនមាន ។ តែសូម្បីក្នុងលោកទាំងនោះ នរណា ៗ ក៏មិនអាច ។

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះតម្រិះយ៉ាងនេះថា ព្រះពុទ្ធដូចតថាគតប៉ុណ្ណោះ ទើបអាច តើមានព្រះពុទ្ធអង្គដទៃក្នុងទីណាខ្លះទេ ហើយក៏ទ្រង់ផ្សាយព្រះញាណដែលមិនមានទីបំផុត ទៅក្នុងលោក-ធាតុ ដែលមិនមានទីបំផុត ទ្រង់ពិចារណា ក៏ទ្រង់មិនបានឃើញព្រះពុទ្ធអង្គដទៃ ។ ប្រការដែលទ្រង់មិនឃើញអ្នកណាស្មើព្រះអង្គក្នុងឥឡូវនេះ នោះមិនគួរអស្ចារ្យឡើយ សូម្បីក្នុងថ្ងៃប្រសូតិ កាលទ្រង់មិនឃើញអ្នកណាស្មើព្រះអង្គ តាមន័យដែលពោលទុកក្នុងអដ្ឋកថា “ព្រហ្មជាលសូត្រ” ព្រះអង្គក៏បានបន្លឺសីហនាទ ដែលមិនមានអ្នកណានឹងគប្បីបដិបត្តិបានថា យើងជាកំពូលរបស់លោក ដូច្នេះ ។ កាលទ្រង់មិនឃើញអ្នកដទៃស្មើនឹងព្រះអង្គយ៉ាងនេះហើយ ក៏ទ្រង់គិតថា បើតថាគតគប្បីសួរ ហើយឆ្លើយដោយខ្លួនឯង សូម្បីយ៉ាងនេះ ទេវតាទាំងនេះ ក៏នឹងមិនអាចចាក់ធ្លុះបាន ប៉ុន្តែបើព្រះពុទ្ធអង្គដទៃទុ៎ះឯងទ្រង់សួរ និងតថាគតឆ្លើយ ទើបនឹងជាវត្ថុគួរអស្ចារ្យ និងពួកទេវតាក៏នឹងអាចចាក់ធ្លុះបាន ដូច្នោះ តថាគតនឹងនិម្មិត

ព្រះពុទ្ធនិម្មិត ។ ហើយទ្រង់ចូលឈានដែលមានអភិញ្ញាជាបាទ គ្រាទ្រង់ចេញហើយ ក៏ទ្រង់បរិកម្មដោយកាមាវចរចិត្តទាំងឡាយថា សូមឲ្យការកាន់បាត្រ និងចីវរ ការមើលទៅមុខ និងមើលមកក្រោយ និងការបត់ចូល និងលាចេញ ចូរដូចតថាគតតែម្យ៉ាង ហើយក៏ទ្រង់អធិដ្ឋានដោយរូបាវចរចិត្ត ដូចទំលាយដួងច័ន្ទដែលកំពុងដំណើរជុំវិញភ្នំយុគន្ធរ តាមទិសខាងកើត ឲ្យចេញចាកវង់ ដូច្នោះ ។

គ្រាពួកទេវតាបានឃើញពុទ្ធនិម្មិតនោះ ក៏និយាយថា ម្នាលគ្នាយើងព្រះចន្ទដួងដទៃរះទៀតហើយឬហ្ន៎ ។ កាលព្រះពុទ្ធនិម្មិត ទ្រង់អណ្តែតចូលមកជិត ក៏និយាយថា មិនមែនព្រះចន្ទ តែជាព្រះអាទិត្យរះឡើងទេ កាលចូលជិតមកទៀត ក៏និយាយថា មិនមែនព្រះអាទិត្យ នោះជាវិមានទេវតា ។ កាលចូលជិតមកទៀត ក៏និយាយថា មិនមែនវិមានទេវតា នោះជាទេវ-បុត្រ ។ កាលចូលជិតមកទៀត ក៏និយាយថា មិនមែនទេវបុត្រ នោះជាមហាព្រហ្ម កាលចូលជិតមកទៀត ក៏និយាយថា មិនមែនជាមហាព្រហ្ម តែជាព្រះពុទ្ធមួយអង្គទៀត ស្តេចយាងមក ដូច្នេះ ។ ក្នុងទីនោះពួកទេវតាបុថុជ្ជន ក៏នាំគ្នាគិតថា ព្រះពុទ្ធតែមួយអង្គ ទីប្រជុំទេវតាក៏ធំយ៉ាងនេះហើយ ពីរព្រះអង្គនឹងធំយ៉ាងណា (ចំណែក) ទេវតាអរិយៈ ក៏នាំគ្នាគិតថា

ក្នុងលោកធាតុតែមួយ មិនមានព្រះពុទ្ធពីរព្រះអង្គ ព្រះមានព្រះភាគនោះឯង ទ្រង់និម្មិតព្រះពុទ្ធអង្គដទៃមួយព្រះអង្គទៀត ដែលដូចនឹងព្រះអង្គពិតៗ ។

ខណៈដែលពួកទេវតាកំពុងឃើញព្រះពុទ្ធនិម្មិតនុ៎ះឯង ព្រះពុទ្ធនិម្មិតក៏ស្តេចមកដល់ ទ្រង់មិនសំពះព្រះទសពលឡើយ ធ្វើឲ្យដូច ៗ គ្នា ក្នុងទីចំពោះព្រះភ័ក្ត្រ ហើយក៏ប្រថាប់អង្គុយលើទីអង្គុយ ដែលនិម្មិតទុក ។ មហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ សូម្បីរបស់ព្រះមានព្រះភាគ សូម្បីរបស់ព្រះពុទ្ធនិម្មិត ក៏មាន ៣២ ប្រការដូចគ្នា ។ ព្រះរស្មី ៦ ពណ៌ ចេញចាកព្រះសរីរៈរបស់ព្រះមានព្រះភាគ សូម្បីរបស់ព្រះពុទ្ធនិម្មិតក៏ដូចគ្នា ។ ព្រះរស្មីចាកព្រះសរីរៈរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ប៉ះខ្ទប់ព្រះកាយរបស់ព្រះពុទ្ធ-និម្មិត ព្រះរស្មីចាកព្រះសរីរៈរបស់ព្រះពុទ្ធនិម្មិត ក៏ប៉ះខ្ទប់ព្រះកាយព្រះមាន-ព្រះភាគ ។ រស្មីទាំងនោះ គប្បីចេញចាកព្រះសរីរៈរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងពីរព្រះអង្គ ទៅទល់នឹងជាន់អកនិដ្ឋព្រហ្ម ត្រឡប់អំពីនោះ ក៏ចុះក្នុងទីបំផុតគ្រប់សិរសារបស់ពួកទេវតា ហើយតាំងនៅត្រង់កណ្តាប់មាត់ចក្រវាឡ ។ ផ្ទៃចក្រវាឡទាំងអស់រុងរឿង ដូចផ្ទះព្រះចេតិយ ដែលមានឈើផ្កាងកោងហាក់ដូចជាស្រោបដោយប្រាក់ទុកហើយ ដូច្នោះ ។ ទេវតាក្នុងម៉ឺនចក្រវាឡរួមជាក្រុមក្នុងចក្រវាឡតែមួយ ចូលទៅតាំងនៅក្នុងចន្លោះព្រះរស្មី របស់

ព្រះពុទ្ធទាំងពីរព្រះអង្គ ។ កាលព្រះពុទ្ធនិម្មិតកំពុងប្រថាប់អង្គុយ នោះឯង សរសើរការលះកិលេសត្រង់ពោធិបល្ល័ង្ករបស់ព្រះទសពល ទើបត្រាស់គាថា ថា ៖

ខ្ញុំសូមសួរនូវព្រះមុនី ដែលមានប្រាជ្ញាច្រើន អ្នកឆ្លង
ហើយ ដល់នូវត្រើយហើយ ត្រជាក់ស្និទ មានព្រះទ័យ
តាំងនៅមាំ ចេញចាកផ្ទះ ហើយបន្ទោបង់កាមទាំង
ឡាយ ។

ភិក្ខុនោះ គប្បីត្រាច់ទៅក្នុងលោកដោយប្រពៃយ៉ាងណា ។

ព្រះសាស្តា ត្រាទ្រង់គិតថា តថាគតនឹងពោលដល់ឈ្មោះ និងគោត្រ របស់អ្នកដែលមកហើយ ៗ ដើម្បីឲ្យពួកទេវតាកើតភាពជាអ្នកមានចិត្តព្រមគ្នាមុន ទើបត្រាស់ពាក្យជាដើមថា **ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងត្រាស់ប្រាប់** ដូច្នេះ ។

នាម និងគោត្តរបស់ពួកទេវតា

[៧៩] បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **តថាគតនឹងធ្វើសោលក:** គឺ ពាក្យដែលចងជាឆន្ទ គឺ នឹងឲ្យពួកពាក្យដែលនិយមហើយដោយបទអក្សរ

ប្រព្រឹត្តទៅ ។ បទថា **ភុម្មទេវតាក្នុងទីណា ក៏អាស្រ័យទីនោះ** សេចក្តីថា ពួកទេវតាដែល នៅតាមផែនដីក្នុងទីណា ៗ ក៏អាស្រ័យទីនោះ ៗ ឯង ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ប្រាប់ប្រភេទវណ្ណៈ ដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ដោយបទថា ដើមថា **ពួកដែលអាស្រ័យញកភ្នំ** ។ អធិប្បាយថា ភិក្ខុពួកណាអាស្រ័យរូងភ្នំ ។ បទថា **បញ្ជូនខ្លួនទៅហើយ** គឺ មានចិត្តដែលបញ្ជូនទៅហើយ ។ បទថា **តម្កល់មាំ** គឺ មិនរវើរវាយ ។ បទថា **ច្រើន** គឺ ជនច្រើន ។ បទថា **ដូចសីហៈពួនសម្ងំ** គឺ ចូលដល់ភាពជាអ្នកមានចិត្តតែមួយ ដូចសីហៈលាក់ខ្លួន ។ បទថា **គ្របសង្កត់ការព្រឺរោម** គឺ គ្របសង្កត់រោមដែលបះឡើង ហើយតាំងទៅ ។ មានពាក្យអធិប្បាយថា មិនមានការខ្លាច ។ បទថា **មានចិត្តផូរផង់ បរិសុទ្ធិ** គឺ ជាអ្នកមានចិត្តស្អាតបរិសុទ្ធ ។ បទថា **មានចិត្តជ្រះថ្លា មិនល្អក់** គឺ ថ្លាស្អាតមិនល្អក់ ។ បទថា **ទ្រង់ជ្រាបភិក្ខុច្រើនជាង ៥០០ រូប** គឺ ទ្រង់ដឹងភិក្ខុលើសពី ៥០០ រូប រួមទាំងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធផង ។ បទថា **ក្នុងព្រៃជិតក្រុងកបិលភស្តុ** គឺ ក្នុងដងព្រៃដែលកើតជិតក្រុងកបិលភស្តុ ។ បទថា **តពីនោះ ព្រះសាស្តាទើបត្រាស់ហៅ** គឺ ត្រាស់ហៅក្នុងគ្រានោះ ។ បទថា **ពួកសាវកដែលត្រេកអរក្នុងសាសនា** គឺ ឈ្មោះថា សាវក ព្រោះកើតក្នុងទីបំផុតការស្តាប់ព្រះធម៌-

ទេសនា របស់ព្រះអង្គ ឈ្មោះថា អ្នកត្រេកអរក្នុងសាសនា ព្រោះត្រេកអរក្នុងសាសនា គឺ សិក្ខា ៣ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើពាក្យទាំងអស់នេះឲ្យដូចអ្នកដទៃពោល ត្រាស់ដោយព្រះតម្រាស់ថា តថាគតនឹងធ្វើពាក្យស្លោក ។ បទថា **ពួកទេពបែរមុខមកហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកចូរដឹងទេពទាំងនោះចុះ** សេចក្តីថា ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អភិនិហារនៃទិព្វចក្ខុញ្ញាណរបស់ភិក្ខុទាំងនោះថា ពួកអ្នកចូរស្គាល់ពួកទេវតាទាំងនោះ ដោយទិព្វចក្ខុ ដូច្នេះ ។

បទថា **ក៏ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ស្តាប់ព្រះពុទ្ធសាសន៍ហើយ បានធ្វើសេចក្តីព្យាយាម** សេចក្តីថា ក៏ភិក្ខុទាំងនោះ ស្តាប់ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះមានព្រះភាគហើយ ភ្លាមនោះឯង ក៏បានធ្វើសេចក្តីព្យាយាមដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទិព្វចក្ខុនោះ ។ ញាណ ក៏មានប្រាកដដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ដែលគ្រាន់តែបានប្រារព្ធធ្វើសេចក្តីព្យាយាមទុំះឯង យ៉ាងនោះ ។ តើយ៉ាងណា គឺ ទិព្វចក្ខុញ្ញាណ ដែលជាគ្រឿងឃើញពួកអមនុស្សកើតឡើងហើយ ។ ទិព្វ-ចក្ខុញ្ញាណនោះ មិនមែនថា ពួកលោកទាំងនោះធ្វើបរិកម្មហើយ ឲ្យកើតឡើងក្នុងខណៈនោះ តែទិព្វចក្ខុញ្ញាណនោះ សម្រេចដោយមគ្គតែម្តង ។ ឯហេតុត្រឹមតែអភិនិហារនៃទិព្វចក្ខុញ្ញាណ ដើម្បីឃើញអមនុស្សនោះប៉ុណ្ណោះ

បានធ្វើហើយ ។ សូម្បីព្រះសាស្តា ទ្រង់សំដៅយកប្រការនេះឯងថា ពួកអ្នកមានញាណ បើដូច្នោះ ពួកអ្នកចូរបង្អោនញាណទៅដើង ហើយទើបត្រាស់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកចូរស្គាល់ពួកទេវតាទាំងនោះ ។ បទថា **ភិក្ខុពួកខ្លះបានឃើញ ១០០** សេចក្តីថា ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុពួកខ្លះបានឃើញពួកអមនុស្ស ១០០ ។ បទថា **១.០០០ និង ៧** សេចក្តីថា ពួកខ្លះឃើញអមនុស្ស ១.០០០ ពួកខ្លះឃើញអមនុស្ស ៧ ម៉ឺន ។

បទថា **ពួកខ្លះមួយពាន់** សេចក្តីថា ពួកភិក្ខុខ្លះឃើញអមនុស្សមួយសែន ។ បទថា **ឃើញមិនមានទីបំផុត** សេចក្តីថា បានឃើញយ៉ាងធំ ។ អធិប្បាយថា បានឃើញអមនុស្សសូម្បីនឹងកំណត់ដោយអំណាចចំនួនរយ និងដោយអំណាចចំនួនពាន់ក៏មិនបាន ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះអមនុស្សបានផ្សាយពាសពេញក្នុងទិសទាំងពួង គឺ មានពាសពេញទីកន្លែង ។

បទថា **ទីងដឹងក្រៃលែងក្នុងវត្ថុទាំងអស់** គឺ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ វត្ថុណាដែលបានឃើញ សូម្បីមួយរូប ក៏ដឹងវត្ថុនោះដែរ ។ បទថា **ទ្រង់មានចក្ខុ ទ្រង់ពិចារណាហើយ** គឺ ព្រះសាស្តាទ្រង់មានចក្ខុ ដោយចក្ខុទាំង ៥ យ៉ាង ទ្រង់ពិចារណាដោយប្រចក្ស ដូចអ្នកពិចារណាមើលក្រឡាបាតដៃដូច្នោះ ទើបត្រាស់ព្រះគាថា ដែលពោលមកកាលមុនថា **តអំពីនោះ ទើប**

ត្រាស់ហៅ ដើម្បីទ្រង់ត្រូវការប្រាប់ដល់ឈ្មោះ និងគោត្រ ។ ក្នុងបទនេះ មានសេចក្ដីជាប់ទាក់ទងយ៉ាងនេះថា ពួកអ្នកចូរដឹង គឺ ចូរមើល បានដល់ ចូរសម្លឹងមើលពួកអមនុស្ស ដែលតថាគតនឹងប្រាប់ដល់ពួកអ្នក ។ បទថា **ដោយពាក្យទាំងឡាយ** គឺ ដោយពាក្យទាំងឡាយ ។ បទថា **ដោយលំដាប់** គឺ តាមលំដាប់ ។

បទថា **យក្សទាំងឡាយ ៧ ពាន់ ជាពួកទេពនៅតាមផែនដី អាស្រ័យក្រុងកបិលភស្តុ** គឺ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ពួកយក្ខ គឺ ពួកទេវតានៅតាមផែនដី អាស្រ័យក្រុងកបិលភស្តុ កើតក្នុងក្រុងកបិលភស្តុនោះមុន ។ បទថា **មានឫទ្ធិ** គឺ ប្រកបដោយឫទ្ធិទិព្វ ។ បទថា **មានសេចក្ដីរុងរឿង** គឺ ដល់ព្រមដោយអានុភាព ។ បទថា **វណ្ណៈ** គឺ សម្បូរណ៍ដោយពណ៌សម្បុរបស់រាងកាយ ។ បទថា **មានយស** គឺ សម្បូរណ៍ដោយបរិវារ ។ បទថា **ត្រេកអរ ឆ្ពោះមុខមក** គឺ មានចិត្តត្រេកអរមក ។ បទថា **កាន់ព្រៃជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ** គឺ មកដើម្បីត្រូវការមើលព្រៃធំនេះ គឺ សម្នាក់របស់ពួកភិក្ខុនេះ បានដល់ ដើម្បីត្រូវការមើលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្យ៉ាងទៀត **ពួក** ហៅថា **ប្រជុំ** អធិប្បាយថា មកដើម្បីសរសើរពួកភិក្ខុ ដូច្នេះក៏បាន ។ បទថា **ពួកយក្សហេមវតៈ ៦ ពាន់ មានសម្បុរផ្សេងៗគ្នា** គឺ ពួកយក្ខដែល

កើតនៅនាភ្នំហេមវន្ត ៦ ពាន់ ពួកយក្ខសូម្បីទាំងអស់នោះ មានពណ៌ផ្សេង ៗ គ្នា ដោយពណ៌ខៀវជាដើម ។ បទថា **ពួកយក្សនៅភ្នំសាតាគិរី ៣ ពាន់** គឺ ពួកយក្ខដែលកើតនៅនា ភ្នំសាតាគីរី ៣.០០០ ។ បទថា **ពួកយក្សទាំងនោះ ១៦.០០០ ដោយប្រការដូច្នេះ** គឺ យក្ខសូម្បីទាំងអស់នេះ រួមគ្នាជា ១៦.០០០ ។ បទថា **វិស្សវាមិត្ត ៥០០** គឺ ពួក យក្ខដែលកើតលើភ្នំវិស្សាវមិត្ត ៥០០ ។ បទថា **កុម្ភីរនាក្រុងរាជគ្រឹះ** គឺ យក្ខឈ្មោះកុម្ភីរ កើតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ បទថា **ភ្នំវេបុល្ល ជាទីនៅរបស់យក្សនោះ** អធិប្បាយថា ភ្នំវេបុល្ល: ជានិវេសន៍ គឺ ទីលំនៅរបស់យក្ខនោះ ។ បទថា **យក្សច្រើនជាងមួយសែន ចូលគាល់យក្ខឈ្មោះកុម្ភីរនោះ** គឺ យក្សច្រើនជាងមួយសែន ចូលគាល់យក្សឈ្មោះកុម្ភីរនោះ ។ បទថា **កុម្ភីរយក្សដែលកើតក្នុងនគររាជគ្រឹះនោះ ក៏មកកាន់ព្រៃជាទីប្រជុំភិក្ខុទាំងឡាយ** គឺ សូម្បីយក្ខឈ្មោះកុម្ភីរនោះ ព្រមទាំងបរិវារ ក៏មកកាន់ព្រៃនេះ ដើម្បីសរសើរការប្រជុំរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

[៤០] បទថា **ស្តេចធតរដ្ឋ: ទ្រង់គ្រប់គ្រងទិសខាងកើត** គឺ ទ្រង់គ្រប់គ្រងទិសខាងកើត ។ បទថា **ទ្រង់ជាអធិបតីនៃពួកគន្ធព្វ** គឺ ទ្រង់ជាប្រធានរបស់ពួកគន្ធព្វ (គន្ធព្វ-អ្នកតន្ត្រី) គន្ធព្វទាំងអស់នោះ ប្រព្រឹត្តទៅ

ទៅក្នុងអំណាចរបស់ស្តេចធតរដ្ឋៈនោះ ។ បទថា **ព្រះអង្គជាមហារាជ ទ្រង់មានយស** គឺ មហារាជព្រះអង្គនោះ ទ្រង់មានបរិវារច្រើន ។ បទថា **សូម្បីពួកបុត្តរបស់មហារាជនោះ ក៏ច្រើន** មានទាមថា **ឥន្ទៈ** មានប្ញទ្ធិច្រើន គឺ ពួកកូន ៗ របស់ព្រះបាទធតរដ្ឋនោះ មានច្រើន មានកម្លាំងច្រើន ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្គាល់ស្តេចសក្កៈ ដែលជារាជារបស់ទេវតា ។ បទថា **ស្តេចវិរុឡ្ហហ** ទ្រង់គ្រប់គ្រងទិសនោះ គឺ ទិសនោះ ព្រះបាទវិរុឡ្ហៈទ្រង់ប្រៀប្រដៅ ។ បទថា **សូម្បីពួកកូនៗ របស់មហារាជ** គឺ កូន ៗ សូម្បីរបស់មហារាជនោះ ក៏ដូចគ្នា ។ ក៏ក្នុងបាលី លោកសរសេរថា មហាពលា មានកម្លាំងច្រើន ។ ក្នុងវារៈទាំងអស់ក្នុងអដ្ឋកថា បាឋៈជា មហាពលា មានកម្លាំងច្រើន ។ ចំណែកគាថា ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ដោយអំណាចរួមយកទាំងអស់យ៉ាងនេះថា ៖

ព្រះបាទធតរដ្ឋៈទ្រង់គ្រប់គ្រងទិសខាងកើត, ព្រះបាទ
វិរុឡ្ហកៈទ្រង់គ្រប់គ្រងទិសខាងត្បូង, ព្រះបាទវិរូបក្ខៈ
ទ្រង់គ្រប់គ្រងទិសខាងលិច, ព្រះបាទកុវេរៈទ្រង់គ្រប់
គ្រងទិសខាងជើង, មហារាជទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ
ទ្រង់ញ៉ាំងទិសទាំង ៤ ដោយជុំវិញឲ្យរុងរឿង ប្រថាប់

នៅក្នុងព្រៃជិតក្រុងកបិលភស្តុ ។

ក្នុងគាថានោះ មានទីមសារដូចតទៅនេះ ក្នុងម៉ឺនចក្រវាឡដទៃទៀត ក៏មានពួកមហារាជ ទ្រង់ព្រះនាមថា **ធតរដ្ឋៈ** ។ សូម្បីមហារាជទាំងអស់នោះផ្សេង ក៏ទ្រង់មានគន្ធព្វសែនកោដិជាបរិវារ ឈរពេញផ្ទៃចក្រវាឡ តាំងពីព្រៃធំជិតក្រុងកបិលភស្តុទាទិសខាងកើត ។ ស្តេចវិរុឡ្ហកៈជាដើម ក្នុងទិសខាងត្បូងជាដើម ក៏យ៉ាងនេះ ។ ព្រោះហេតុនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទើបត្រាស់ថា ទ្រង់ញ៉ាំងទិសទាំង ៤ ដោយជុំវិញ ឲ្យរុងរឿងហើយប្រថាប់ ។ក៏ពាក្យអធិប្បាយមានយ៉ាងនេះថា មកពីចក្រវាឡ ដោយជុំវិញ ញ៉ាំងទិសទាំង ៤ ឲ្យរុងរឿងយ៉ាងល្អ ប្រថាប់នៅដូចគងភ្លើង លើកំពូលភ្នំ ។ ក៏លោកទាំងនោះ ទ្រង់សំដៅយកព្រៃជិតក្រុងកបិលភស្តុ ប៉ុណ្ណោះឯង ទើបមក ព្រោះហេតុណា ព្រោះហេតុនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទើបត្រាស់ដល់ពួកលោកថា ជាអ្នកញ៉ាំងចក្រវាឡឲ្យពេញស្មើ ហើយប្រថាប់ត្រង់ព្រៃជិតក្រុងកបិលភស្តុ ដូច្នេះ ។

[៨១] បទថា **ពួកទាសៈរបស់មហារាជទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ មានមាយា អ្នកល្បួងបញ្ឆោត អួតអាង ក៏មក** សេចក្តីថា មហារាជទាំងនោះ ទ្រង់មានទាសៈដែលប្រព្រឹត្តកោងកាច ប្រកបដោយអ្នកទិលខូចបោកប្រាស

មានការបិទបាំងទុកនូវសេចក្តីអាក្រក់ ជាលក្ខណៈ ជាពួកដែលហៅថា អ្នកល្បួង បញ្ឆោតបន្ទំលោក ដោយការបញ្ឆោតបន្ទំទាំងចំពោះមុខ និងកំបាំងមុខ និងពួកដែលហៅថា អ្នកអួតអាង ព្រោះប្រកបដោយការឆបោក និងអួតអាង សូម្បីពួកទាំងនោះ ក៏មក ។ បទថា **ទេវភពទាំងអម្បាលនេះ គឺ កុដេណ្ឌុ វេដេណ្ឌុ វិដូ វិដូដៈ** គឺ សូម្បីទាសៈទាំងអស់នោះ សុទ្ធតែជាអ្នកធ្វើមារយាទាំងអស់ ក៏ក្នុងពួកធ្វើមារយានេះ ដោយឈ្មោះក៏មាន កុដេណ្ឌុ ១ វិដេណ្ឌុ ១ ។ ចំណែកក្នុងបាលី លោកសរសេរថា វេដេណ្ឌុ (តទៅក៏ជា) វិដុ ១ វិដុដៈ ១ ។

បទថា **ជាមួយ** គឺ សូម្បីវិដុដៈនោះ ក៏មកជាមួយពួកទាំងនោះដូចគ្នា ។ (បន្ទាប់មកក៏មាន) ចន្ទនៈ ១ កាមសេដ្ឋៈ ១ កិន្នុឃណ្ឌុ ១ និឃណ្ឌុ ១ កិន្នុឃណ្ឌុៈម្នាក់ទៀត ១ ។ តែក្នុងបិដកសរសេរជាកិន្នុឃណ្ឌុ ។ ឈ្មោះនិឃណ្ឌុដទៃ ក៏ឈ្មោះនិឃណ្ឌុផង ។ (និឃណ្ឌុមានពីរនាក់) ពួកអ្នកបម្រើមាន (១០ នាក់) ប៉ុណ្ណោះ ។ ចំណែកពួកដទៃពីនេះ ក៏បានដល់ទេវភពទាំងនេះ គឺ ៖

បនាទៈ ១ ឱបមញ្ញៈ ១ ទេវសូតៈ ១ មាតលី ១

ចិត្តសេនៈ ១ គន្ធព្វៈ ១ នឡោរាជៈ ១ ជនោសភៈ ១

បញ្ចសិខៈ ១ តិម្ពរូ ១ សុរិយវច្ចសា ១ ក៏នាំគ្នាមកដែរ ។

បណ្ដាបទទាំងនោះ បទថា **ទេវសូត** គឺ ទេវសារថី ។ បទថា **ចិត្តសេន** គឺ ចែកជាទេវរាជបាន ៣ អង្គចិត្តៈ ១ សេនៈ ១ ចិត្តសេនៈ ១ ។ បទថា **គន្ធព្វ** ក៏បានដល់ ចិត្តសេនៈ ដែលជាពួកគន្ធព្វនេះ ។ មិនមែនតែចិត្តសេនៈនេះប៉ុណ្ណោះ សូម្បីបនាទៈជាដើម ទាំងអស់នេះក៏ជាគន្ធព្វទាំងអស់នោះឯង ។ បទថា **នឡការជា** បានដល់ ទេវតាមួយអង្គ ឈ្មោះនឡការទេវបុត្រ ។ បទថា **ជនេសភ** គឺ ទេវបុត្រឈ្មោះ ជនវសភៈ ។ បទថា **តិម្ពរូ** គឺ គន្ធព្វទេវរាជ ។ បទថា **សុរិយវច្ចសា** បានដល់ ជាធីតារបស់ស្ដេចតិម្ពរូនុ៎ះឯង ។ បទថា *ទេពទាំងនេះ និងគន្ធព្វដែលជារាជា ព្រមទាំងរាជាដទៃ* គឺ ទេវតាទាំងនេះ ពួកស្ដេចគន្ធព្វ ដែលពោលដោយអំណាចព្រះនាម និងគន្ធព្វចំនួនច្រើនពួកដទៃ ព្រមទាំងព្រះរាជាទាំងនោះ ។ បទថា *ត្រេកអរឆ្ពោះមុខមកកាន់ព្រៃដែលជាទីប្រជុំរបស់ពួកភិក្ខុទាំងឡាយ* មានសេចក្ដីថា មានចិត្តរីករាយត្រេកអរមកហើយ កាន់ព្រៃនេះ ដែលជាទីប្រជុំរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

បទថា *នាគមួយពួកនៅក្នុងស្រះនាសភៈ និងនាគមួយពួកទៀតនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ក៏មកព្រមគ្នាជាមួយតច្ឆកៈ* គឺ នាគទាំងឡាយនៅ

ក្នុងស្រះនកសៈ និងនាគនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ក៏មកព្រមទាំងបរិស័ទរបស់តច្ឆកនាគរាជ ។ បទថា **កម្ពល និងអស្សតរ** គឺ កម្ពលៈ ១ អស្សតរៈ ១ ។ ដំណាលមកថា នាគទាំងនេះ នៅត្រង់ជើងភ្នំសិនេរុ ជានាគថ្នាក់ធំ ដែលសូម្បីពួកសុបណ្ណ (គ្រុឌ) ក៏គប្បីចក់យកទៅ (នាំទៅ ចាប់ទៅ) មិនបាន ។ បទថា **និងពួកនាគនៅក្នុងកំពង់បយាគៈ ព្រមទាំងពួកញាតិ** គឺ និងពួកនាគដែលអាស្រ័យនៅកំពង់បយាគៈ ក៏មកជាមួយពួកញាតិ ។ បទថា **និងពួកអ្នកយមុនា និងពួកធតរដ្ឋ** គឺ ពួកនាគដែលនៅក្នុងទន្លេយមុនា និងពួកនាគដែលកើតក្នុងត្រកូលស្ដេចធតរដ្ឋៈ ។ បទថា **ដំរីធំឈ្មោះឯរាវ័ណ** គឺ ឯរាវ័ណជាទេវបុត្រ មិនមែនជាដំរីដោយកំណើត តែទេវបុត្រនោះ ត្រូវហៅថា ដំរី ។ បទថា **សូម្បីគេក៏មក** គឺ សូម្បីឯរាវ័ណទេវបុត្រនោះ ក៏បានមក ។

[៨២] បទថា **ពួកអ្នកនាំនាគរាជទៅបានរហ័ស** គឺ ពួកគ្រុឌណាមានសេចក្ដីលោភគ្របសង្កត់ហើយ គឺ ចាប់យកពួកនាគមានប្រការដូចដែលពោលហើយនេះ ទៅបានយ៉ាងរហ័ស ។ បទថា **ជាទិព្វ កើតពីរដង មានស្លាប មានភ្នែកបរិសុទ្ធ** គឺ ឈ្មោះថា ជាទិព្វ ព្រោះមានអានុភាពទិព្វ ឈ្មោះថា កើតពីរដង ព្រោះកើតហើយពីរដង គឺ អំពីផ្ទៃមេ និងអំពីពង

ឈ្មោះថា មានស្លាប ព្រោះប្រកបដោយស្លាប ឈ្មោះថា មានភ្នែកបរិសុទ្ធ ព្រោះប្រកបដោយភ្នែក ដែលអាចឃើញពួកនាគក្នុងចន្លោះរយយោជន៍ខ្លះ ពាន់យោជន៍ខ្លះ ។ បទថា **ពួកទាំងនោះ ទៅដល់កណ្ដាលព្រៃតាមផ្លូវវេហាស៍** គឺ ពួកគ្រុឌទាំងនោះ មកដល់ព្រៃធំនេះតាមផ្លូវអាកាសនោះឯង ។ បទថា **ឈ្មោះរបស់ពួកទាំងនោះថា ចិត្រ និងសុបណ្ណ** គឺ គ្រុឌទាំងនោះ ឈ្មោះចិត្រៈ និងសុបណ្ណៈ ។ បទថា **ក្នុងគ្រានោះ មានការអភ័យដល់ពួកនាគរាជ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ធ្វើការរួចអភ័យពីសុបណ្ណ** គឺ (ព្រោះហេតុណា) ព្រោះហេតុនោះ ពួកនាគ និងគ្រុឌទាំងអស់នោះ ក៏ត្រឡប់និយាយដោយសំដីដ៏ពីរោះរីករាយរកគ្នា ដូចសម្លាញ់ និងដូចញាតិ ឱបក្រសោបគ្នា ចាប់ដៃគ្នា ដាក់ដៃលើស្មាគ្នា មានចិត្តរីករាយត្រេកអរ ។ បទថា **ពួកនាគ ពួកសុបណ្ណដល់ព្រះពុទ្ធជាសរណៈ** គឺ ពួកគេទាំងនោះ ដល់ព្រះពុទ្ធ ជាទីពឹងទីរលឹក ។

ពួកដែលនៅក្នុងសមុទ្រ គឺ ពួកអសុរ អ្នកអាស្រ័យសមុទ្រ ដែលត្រូវព្រះឥន្ទ្រជារាជានៃទេវតា មានព្រះនាមថា ស្ដេចវជិរហស្ត (មានវជិ-រាវុធក្នុងព្រះហស្ត) បង្ក្រាបហើយក្នុងកាលមុន ព្រោះហេតុនាងសុជាតាធីតារបស់អសុរ សូម្បីពួកណា សូម្បីពួកអសុរទាំងអស់នោះ ជាបងប្អូនរបស់

ស្តេចវាសវៈ (ព្រះឥន្ទ្រ) ជាអ្នកមានឫទ្ធិ មានយស ។ បទថា **ពួកកាលកញ្ជា មានកាយធំពន្លឹក** គឺ ពួកអសុរកាលកញ្ជានិម្មិតរាងកាយធំ គួរភ័យខ្លាច ក៏មក ។ បទថា **ពួកអសុរត្រកូលទានវេឃសៈ** បានដល់ ពួកអសុរកាន់ធ្នូពួកដទៃ ឈ្មោះទានវេឃសៈ ។ បទថា **វេបចិត្ត សុចិត្ត និងមហារាទៈ និងនមុចិ** បានដល់ និងពួកអសុរទាំងនេះ គឺ អសុរ ឈ្មោះវេបចិត្តិ ១ អសុរឈ្មោះសុចិត្តិ ១ ។ ពាក្យថា **និងនមុចី** បានដល់ និងមារឈ្មោះ នមុចិ ដែលជាទេវបុត្រ ក៏មកជាមួយអសុរទាំងនោះឯង ។ អសុរទាំងនេះនៅក្នុងសមុទ្រ តែនមុចីនេះ នៅក្នុងទេវលោកជាន់បរនិម្មិត ហេតុអ្វី ទើបមកព្រមជាមួយអសុរទាំងនោះ ? ព្រោះជាពួកមិនពេញចិត្តជាពួកអកតញ្ញូ ។ ចំណែកនមុចីនេះ ក៏ដូចគ្នានុ៎ះឯង ធាតុត្រូវគ្នា ព្រោះដូច្នោះទើបមក ។ បទថា **និងពួកកូនរបស់ពលិអសុរ ១០០** គឺ កូន ១០០ នាក់របស់ពលី ជាអសុរធំ ។ បទថា **គ្រប់គ្នាឈ្មោះវេរោចនៈ** គឺ ទ្រង់ឈ្មោះរាហូ ជាអ៊ំរបស់ខ្លួននុ៎ះឯង ។ បទថា **ចងសៀតនូវគ្រឿងសេនាដែលមានកម្លាំង** គឺ ចងសៀតគ្រឿងសេនា ដែលមានកំលាំងរៀងៗ ខ្លួន ក្លាយជាអ្នកចាត់ចែងគ្រឿងចូលទីលានសម្រេចហើយ ។ បទថា **ចូលជិតរាហូភទ្រហើយ** គឺ ចូលទៅរកស្តេចអសុរឈ្មោះរាហូ ។ បទថា **លោកដ៏ចម្រើន**

ពេលនេះជាសម័យរបស់លោក គឺ សេចក្ដីចម្រើនចូរមានដល់លោក ឥឡូវនេះជាវេលាប្រជុំ ។ អធិប្បាយថា លោកចូរចូលទៅកាន់ព្រៃជាទីប្រជុំនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីមើលពួកភិក្ខុ ។

[៨៣] បទថា **ពួកអាបោទេព ពួកបឋវីទេព ពួកតេជោទេព និងពួកវាយោទេព កឹមកក្នុងទីនោះ** គឺ ពួកទេវតាដែលមានឈ្មោះជាដើមថា ទឹក ព្រោះធ្វើបរិកម្មក្នុងកសិណទឹកជាដើម ទើបកើតឡើង កឹមកក្នុងគ្រានោះ ។ បទថា **ពួកវរុណទេព ពួកវារុណទេព សោមទេព និងយសទេព** សេចក្ដីថា ពួកទេវតាដែលមានឈ្មោះយ៉ាងនេះ គឺ វរុណទេវតា វារុណ-ទេវតា សោមទេវតា កឹមកជាមួយគ្នានឹងយសទេវតា ។

បទថា **ពួកមេត្តាករុណា** គឺ ពួកទេវតាដែលធ្វើបរិកម្មក្នុងឈានប្រកបដោយសេចក្ដីស្រឡាញ់ និងក្នុងឈានដែលប្រកបដោយសេចក្ដីអាណិតហើយ ទើបកើតឡើង ។ បទថា **ពួកទេវតា ដែលមានយស មកហើយ** គឺ សូម្បីពួកទេវតាទាំងនេះ ជាអ្នកមានយសធំ កឹបានទាំគ្នាមកហើយ ។ បទថា **ពួកទេព ១០ ពួកទាំងនេះ តាំងនៅដោយចំណែក ១០ ទាំងអស់** មានពណ៌សម្បុរផ្សេងៗ គ្នា ដោយអំណាចនៃពណ៌ខៀវជាដើម កឹបានទាំគ្នាមកហើយ ។

បទថា **និងទេព ឈ្មោះវេណ្ហុ** គឺ វេណ្ហុទេវតា ១ ។ បទថា **សហលី ផង** គឺ ទេវតាឈ្មោះសហលី ១ ។ បទថា **ទេពឈ្មោះថា អសមា និង មយៈទាំងពីរ** គឺ អសមទេព និងសមទេព ២ ទៀត ។ បទថា **ពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យព្រះចន្ទ ធ្វើព្រះចន្ទទុកខាងមុខហើយ ក៏មក សូម្បីពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យព្រះអាទិត្យ ក៏ធ្វើព្រះអាទិត្យទុកខាងមុខហើយ** ក៏មកដូចគ្នា ។ បទថា **ធ្វើនក្សត្រទុកខាងមុខ** គឺ ទេវតាទាំងឡាយ ដែលអាស្រ័យផ្កាយ (ផ្កាយគ្រោះ) ធ្វើពួកនក្សត្រទុកខាងមុខហើយ ក៏មក ។ បទថា **មន្ទ-វលាហកៈទាំងឡាយ ក៏មក** សេចក្តីថា ពួកវាតវលាហកៈ ពួកអព្ភវលា-ហកៈ ពួកឧណ្ហវលាហកៈ ពួកវលាហកទេវតាសូម្បីទាំងអស់នេះ ហៅ ឈ្មោះថា មន្ទវលាហកៈ សូម្បីពួកមន្ទវលាហកៈនោះ ក៏មក ។ បទថា **សូម្បីសក្កទេវរាជ វាសវៈ បុរិន្ទទៈ** ដ៏ប្រសើរជាងពួកវសុ ក៏មក គឺ វាសវៈ គឺ ព្រះអង្គណា ដែលហៅថា សក្កៈ និងបុរិន្ទទៈ អ្នកប្រសើរជាង វសុទេវតាទាំងឡាយ សូម្បីស្តេចវាសវៈនោះ ក៏ស្តេចមក ។ បទថា **ពួក ទេពទាំង ១០ នោះ** គឺ ពួកទេវតាទាំង ១០ នេះ មកហើយដោយចំណែក ១០ ។ បទថា **សុទ្ធតែមានពណ៌សម្បុរៗ គ្នា** គឺ មានពណ៌សម្បុរផ្សេងៗ គ្នា ដោយពណ៌ខៀវជាដើម ។

បទថា **តមក ពួកសហភូទេពក៏មក** គឺ លំដាប់តមក ពួកទេវតាឈ្មោះសហភូក៏មក ។ បទថា **ជលមគ្គិសិខារិវ** គឺ រុងរឿងបីដូចអណ្តាតភ្លើង ។ លោកពោលថា បទថា **រុងរឿងដូចអណ្តាតភ្លើង** នេះ ជាឈ្មោះរបស់ទេវតាទាំងនោះ ដូច្នេះក៏មាន ។ បទថា **ពួកអរិដ្ឋកៈក្តី ពួករោជៈក្តី** គឺ ពួកអរិដ្ឋកទេវតា និងពួករោជទេវតា ។ បទថា **មានរស្មីដូចផ្កាកប្បាស**[១] គឺ ពួកទេវតាទាំងនោះ ឈ្មោះថា ពួកទេវតាផ្កាកប្បាស ។ ព្រោះថា ពន្លឺនទេវតាទាំងនោះដូចគ្នានឹងផ្កាកប្បាស ដូច្នោះ ទើបហៅថា **ឧម្មាបុប្ផនិ-ភាសី**-មានរស្មីដូចផ្កាកប្បាស ។ ពាក្យថា **វរុណ និងសហធម្ម** គឺ ពួកទេវតាទាំងពីរអន្លើនេះផង ។ ពាក្យថា **អច្ចុត និងអនេជក** គឺ ពួកអច្ចុតទេវតា និងពួកអនេជកទេវតា ។ ពាក្យថា **សុលៃយ និងរុចិរក៏មក** គឺ ពួកទេវតាឈ្មោះសុលេយ្យៈ និងពួកទេវតាឈ្មោះរុចិរៈ ក៏មក ។ ពាក្យថា **វាសិវនេសី ក៏មក** គឺ ពួកទេវតាវាសវនេសី ក៏បានមក ។ ពាក្យថា **ពួកទេពទាំង ១០ នេះ** គឺ សូម្បីពួកទេវតាទាំង ១០ ពួកនេះ មកហើយដោយចំណែក ១០ តែម្តង ។

ពាក្យថា **សមាន មហាសមាន** គឺ ពួកទេវតាឈ្មោះសមានៈ និង

១-ថៃប្រែថា ផ្កាត្រកៀត , បិដកខ្មែរលេខ ១៧ ទំព័រ ១៨៤ ប្រែថា ផ្កាកប្បាស ។

ពួកទេវតាឈ្មោះមហាសមានៈ ។ ពាក្យថា **មានុស មានុសុត្តម** គឺ ពួកទេវតាឈ្មោះមានុសៈ និងពួកទេវតាឈ្មោះមានុស្សុត្តមៈ ។ ពាក្យថា **ពួកខិឌ្ឌាបទោសិកៈក៏មក ពួកមនោបទោសិកៈក៏មក** គឺ ពួកទេវតាដែលមានការលេង ប្រទូសរ៉ាយ និងពួកទេវតាដែលមានចិត្តប្រទូសរ៉ាយក៏មក ។ ពាក្យថា **បន្ទាប់មកទៀត ពួកហរិទេវតាក៏មក** គឺ ពួកដែល ឈ្មោះហរិ-ទេវតា ក៏មក ។ ពាក្យថា **ពួកណាឈ្មោះលោហិតវាសិក្តី** គឺ ពួកទេវតាលោហិតវាសិក្តី ក៏បានមក ។ ពួកទេវតាទាំងពីរនេះ គឺ ពួកដែលឈ្មោះបារគៈ និងពួកដែលឈ្មោះ មហាបារគៈ ក៏មក ។ ពាក្យថា **ពួកទេពទាំង ១០ ពួកនេះ** គឺ ពួកទេវតាទាំង ១០ នេះ មកហើយដោយចំណែក ១០ នោះឯង ។

ពាក្យថា **ពួកទេពឈ្មោះសុក្កៈ ឈ្មោះករុមហៈ ឈ្មោះអរុណៈ ឈ្មោះវេឃនសៈ ក៏មកជាមួយគ្នា** គឺ ពួកទេវតាទាំងបី មានពួកសុក្កៈជាដើម និងពួកវេឃនសទេវតា ក៏មកព្រមជាមួយទេវតាទាំងនោះ ។ ពាក្យថា **ពួកទេពដែលជាប្រធាន ឈ្មោះឱទាតគយ្ហៈ** គឺ ពួកទេវតាជាប្រធានឈ្មោះឱទាតគយ្ហៈ ក៏មក ។ ពាក្យថា **ពួកវិចក្ខណទេព ក៏មក** គឺ ពួកទេវតាឈ្មោះ វិចក្ខណៈ ក៏មក ។ ពាក្យថា **ពួកសទាមត្តៈ ពួកហារគជៈ** គឺ ពួក

ទេវតាឈ្មោះ សទាមត្ត: និងពួកទេវតាឈ្មោះហារគជ: ។ ពាក្យថា **និងពួកមិស្សកៈអ្នកមានយស** គឺ ពួកឈ្មោះមិស្សកទេវតា ដល់ព្រមដោយយស ។ ពាក្យថា **បជ្ជុនៈ គម្រាមហើយ ក៏មក** គឺ និងទេវរាជឈ្មោះបជ្ជុនៈ ក៏មក ។ ពាក្យថា **អ្នកឲ្យភ្លៀងធ្លាក់ទូទាំងទិស** គឺ អ្នកដែលទៅកាន់ទិសណា ៗ ភ្លៀងក៏ធ្លាក់ក្នុងទិសនោះ ៗ ។ ពាក្យថា **ពួកទេពទាំង ១០ នេះ** គឺ ពួកទេវតាទាំង ១០ សូម្បីទាំងនេះ មកហើយដោយចំណែក ១០ នោះឯង ។

ពាក្យថា **ពួកទេពជាន់តុសិតអ្នកមានសេចក្តីក្សេម និងពួកទេពជាន់យាមា** បានដល់ ពួកទេវតាដែលមានសេចក្តីក្សេមនៅតុសិតបុរី និងពួកទេពដែលនៅក្នុងយាមាទេវលោក ។ ពាក្យថា **និងពួកកថកាអ្នកមានយស** បានដល់ ពួកទេវតាឈ្មោះកថកៈ អ្នកសម្បូរណ៍ដោយយសផង ។ ចំណែកក្នុងបិដកសរសេរថា **កដ្ឋកៈ** ។ ពាក្យថា **លម្ពិតកៈ (និង) លាមសេដ្ឋៈ** បានដល់ ពួកទេវតាឈ្មោះលម្ពិតកៈ និងពួកទេវតាឈ្មោះលាមសេដ្ឋៈ ។ ពាក្យថា **ជោតនាម និងអាសវៈ** សេចក្តីថា មានពួកទេវតាឈ្មោះជោតិទេវតា រុងរឿងដូចដុំភ្លើងបបុសដែលដុតលើកំពូលភ្នំ និងពួកអាសាទេវតាក៏មក ។ តែក្នុងបាលីសរសេរ ជោតិនាម , លោកហៅអាសាទេវតាថា អាសវៈ ដោយអំណាចឆន្ទ ។ ទេវតាជាន់និម្មានរតី ក៏មក បន្ទាប់មកទេវតា

ផាន់បរនិម្មិតា ក៏មក ។ ពាក្យថា **ពួកទេពទាំង ១០ នេះ** បានដល់ ពួកទេពទាំង ១០ សូម្បីនេះ មកហើយ ដោយចំណែក ១០ នោះឯង ។

ពាក្យថា **ពួកទេព ៦០ ទាំងនេះ** បានដល់ ទេវតា ១០ ពួក ៦ ដង ចាប់តាំងអំពីអាបោជាដើម ក៏ជាពួកទេវតា ៦០ ពួក ។ ទេវតាទាំងអស់ មានពណ៌សម្បុរផ្សេងគ្នា ដោយអំណាចពណ៌ខៀវជាដើម ។ ពាក្យថា **មកហើយដោយកំណើត ឈ្មោះ** បានដល់ មកហើយដោយភាគនៃឈ្មោះ គឺ ដោយចំណែកនៃឈ្មោះនោះឯង ។ ពាក្យថា **និងទេពពួកដទៃណា ដែលដូចគ្នា** បានដល់ សូម្បីទេវតាក្នុងចក្រវាឡដ៏សេសពួកដទៃណា ដែលដូចគ្នានឹងទេវតាទាំងនេះ គឺ ដូច្នោះដូចគ្នា ទាំងដោយពណ៌សម្បុរ ទាំងដោយឈ្មោះ ទេវតាទាំងនោះ មកហើយ ដូច្នេះ មានសេចក្តីថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងទេវតាទាំងអស់ ដូចប្រមូលចងជាក្រុម ៗ ដោយបទតែមួយប៉ុណ្ណោះ ។ គ្រាទ្រង់សម្តែងពួកទេវតាក្នុងម៉ឺនលោកធាតុយ៉ាងនេះស្រេចហើយ ឥឡូវនេះ កាលនឹងទ្រង់សម្តែងសេចក្តីត្រូវការ ដែលទេវតាទាំងនោះមក ទើបត្រាស់គាថាជាដើមថា **មានជាតិ (ការកើត) ដែលតាំងទៅហើយ** ដូច្នេះ ។

គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងគាថានោះ ព្រះអរិយសង្ឃ ឈ្មោះថា **មាន**

ជាតិដែលនៅចប់ហើយ ព្រោះជាតិរបស់លោក ទៅប្រាសហើយ ។ លោកមានជាតិដែលទៅប្រាសហើយនោះឯង ។ ពួកយើងនឹងមើល គឺ នឹងឃើញព្រះអរិយសង្ឃ ដែលឈ្មោះថា មិនមានដែកគោល ព្រោះដែកគោល គឺ រាគៈ ទោសៈ និងមោហៈមិនមាន ឈ្មោះថា **ឆ្លងឱឃៈ (អន្លង់ទឹក) ហើយ** ព្រោះឆ្លងអន្លង់ទាំងបួនបានហើយ តាំងនៅ ឈ្មោះថា **រកអាសវៈមិនបាន** ព្រោះមិនមានអាសវៈទាំង ៤ ។ ឈ្មោះថា **អ្នកឆ្លងឱឃៈ** ព្រោះឆ្លងឱឃៈទាំងនោះឯង បានហើយ ឈ្មោះថា **នាគៈ** ព្រោះមិនធ្វើសេចក្ដីអាក្រក់ ។ ពាក្យថា **អ្នកកន្លងកម្មខ្មៅ** គឺ និងពួកយើងគប្បីមើល គឺ គប្បីឃើញព្រះទសពលដែលទ្រង់រុងរឿងហើយ ដោយព្រះសិរី ដូចព្រះចន្ទដែលកន្លងអំពូខ្មៅ គឺ ពពកវលាហកៈ (ដូច្នោះ) ។ ទេវតាទាំងនោះ និងពួកទេវតាដទៃណា ដែលដូចគ្នានឹងទេវតាទាំងនោះ សូម្បីទាំងអស់ មកហើយដោយការប្រកាសឈ្មោះដើម្បីប្រយោជន៍នោះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ពាក្យរបស់មារ

[៨៤] ឥឡូវនេះ កាលនឹងទ្រង់សម្ដែងដល់ពួកព្រហ្ម ទើបត្រាស់ពាក្យជាដើមថា **សុព្រហ្ម និងបរមត្ត** (បរមាត្ម័ន) ព្រហ្ម ដូច្នេះ ។

បណ្ដាបទទាំងនោះ បទថា **សុព្រហ្ម** បានដល់ ព្រហ្មប្រសើរមួយអង្គ និងព្រហ្មឈ្មោះបរមត្ត: ។ បទថា **ជាបុត្តរបស់អ្នកមានឫទ្ធិ ក៏មកជាមួយ** បានដល់ អរិយព្រហ្មទាំងនេះ ជាបុត្ររបស់ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានឫទ្ធិ ក៏មកជាមួយគ្នា ។ បទថា **សុនន្ទមារ និងតិស្ស:** បានដល់ សនន្ទមារព្រហ្ម ១ អង្គ , តិស្សមហាព្រហ្ម ១ អង្គ ។ បទថា **សូម្បីគេក៏មក** បានដល់ សូម្បីតិស្សមហាព្រហ្មនោះ ក៏បានមក ។ មានព្រះតម្រាស់ក្នុងរឿងព្រហ្មនេះថា ៖

មហាព្រហ្ម ចូលដល់ព្រហ្មលោក មានសេចក្ដីរុងរឿង មាន

រាងកាយធំ មានយស គ្រប់គ្រងព្រហ្មលោកមួយពាន់ ។

បទថា **ព្រហ្មលោកមួពាន់** បានដល់ ព្រហ្មថ្នាក់អ្នកធំមួយពាន់អង្គមកហើយ អាចធ្វើពន្លឺក្នុងពាន់ចក្រវាឡ ដោយម្រាមព្រះហស្ដតែមួយ ក្នុងម៉ឺនចក្រវាឡដោយម្រាមព្រះហស្ដទាំង ១០ ។ បទថា **មហាព្រហ្មគ្រប់គ្រង** បានដល់ ព្រហ្មអ្នកធំតែមួយអង្គ គ្របសង្កត់ព្រហ្មពួកដទៃហើយ តាំងនៅក្នុងទីណា ។ បទថា **ចូលដល់** បានដល់ កើតក្នុងព្រហ្មលោក ។ បទថា **មានសេចក្ដីរុងរឿង** បានដល់ សម្បូរណ៍ដោយអានុភាព ។ បទថា **មានរាងកាយធំ** បានដល់ មានរាងកាយធំ មានទំហំរាងកាយស្មើនឹងពីរបីខេត្ត

របស់ពួកអ្នកស្រុកដែនមគធៈ ។ បទថា **មានយស** បានដល់ ប្រកបព្រម ដោយយស ពោលគឺ សិរីនៃអត្តភាព ។ បទថា **ព្រហ្ម ១០ អង្គ ក៏មានឥស្សរៈក្នុងព្រហ្មមួយពាន់នោះ មានអំណាចប្រព្រឹត្តទៅចំពោះ ក៏មក** បានដល់ មហាព្រហ្មជាឥស្សរៈ ១០ អង្គ មានសភាពបែបនោះ ញុំាងអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយចំពោះ ក៏បានមក ។ បទថា **និងព្រហ្មឈ្មោះ ហារិតៈ ដែលជាបរិវារហែហមហើយ ក៏មកក្នុងចំណោមព្រហ្មទាំងនោះ** សេចក្ដីថា ក៏មហាព្រហ្មឈ្មោះ ហារិតៈ មានព្រហ្មទាំងសែនអង្គជាបរិវារ ក៏មកក្នុងចំណោមព្រហ្មទាំងនោះ ។ បទថា **និងឃើញពួកទេវតាដែលមកទាំងអស់ទាំងព្រះឥន្ទ ព្រមទាំងព្រះព្រហ្ម** សេចក្ដីថា ពួកទេវតា សូម្បីទាំងអស់នោះ ធ្វើស្ដេចសក្កទេវរាជឲ្យជាប្រធាន ហើយមក និងពួកព្រហ្ម ក៏ធ្វើហារិតមហាព្រហ្ម ឲ្យជាប្រធានហើយមក ។ បទថា **កងទ័ពមារ ក៏មក** សេចក្ដីថា កងទ័ពមារ ក៏ចូលមក ។ បទថា **ពួកអ្នកចូរមើលសេចក្ដីល្ងង់ខ្លៅរបស់ក្រិះស្ណៈ (មារមានចិត្តបាប)** សេចក្ដីថា អ្នកទាំងឡាយចូរមើលភាពល្ងង់ខ្លៅរបស់មារមានចិត្តបាប ស្ដេចមារ បង្គាប់បរិស័ទរបស់ខ្លួនយ៉ាងនេះថា ពួកអ្នកចូរចងទុក ។ បទថា **ការចងដោយរាគៈ ចូរមានដល់ពួកអ្នក** សេចក្ដីថា ទេវមណ្ឌលរបស់លោកទាំងអស់នេះ ចូរជាការចងទុក

ហើយដោយពាគៈ ។ បទថា **ពួកអ្នកចូរឡោមព័ទ្ធទុកដោយជុំវិញ បណ្ដាពួកអ្នក នរណាៗ កុំបណ្ដោយឲ្យរួចខ្លួន** សេចក្ដីថា បណ្ដាពួកអ្នក សូម្បីតែម្នាក់ កុំបណ្ដោយឲ្យរួចខ្លួនសូម្បីតែម្នាក់ក្នុងពួកទាំងនេះ បាឋៈថា **មា វោ មុញ្ចិត្ថ** ពួកអ្នកកុំព្រលែង សេចក្ដីក៏ដូចគ្នា ។ បទថា **មេទ័ពធំបញ្ជាកងទ័ពក្រ៊ិះស្ពៈក្នុងទីប្រជុំនោះ ដូច្នេះ** សេចក្ដីថា មារដែលជាមេទ័ពធំបញ្ជាកងទ័ពមារក្នុងទីប្រជុំនោះយ៉ាងនេះ ។ បទថា **លើកដៃទះផែនដី** សេចក្ដីថា ទះផែនដីដោយបាតដៃ ។ បទថា **ធ្វើសំឡេងគួរខ្លាច** សេចក្ដីថា និងធ្វើសំឡេងដែលគួរខ្លាច ដើម្បីសម្ដែងសំឡេងដែលគួរខ្លាចរបស់មារ ។ បទថា **ដូចមហាមេឃគ្រហឹម បង្អុរភ្លៀងព្រមទាំងផ្គរបន្ទោរ** សេចក្ដីថា ដូចមហាមេឃបង្អុរទឹកភ្លៀង ប្រព្រឹត្តទៅព្រមដោយផ្គរបន្ទោរ ផ្គរគ្រហឹមយ៉ាងខ្លាំង ។ បទថា **គ្រានោះ មារនោះក៏ត្រឡប់ទៅហើយ** សេចក្ដីថា សម័យនោះ កាលសម្ដែងវត្ថុដែលគួរខ្លាចនោះស្រេចហើយ មារនោះ ក៏ត្រឡប់ទៅ ។ បទថា **ក្រេវក្រោធនឹងអ្នកដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអំណាចខ្លួន** សេចក្ដីថា កាលមិនអាចនឹងឲ្យនរណា ៗ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអំណាចរបស់ខ្លួនបាន ក៏ក្រេវក្រោធ ប្រទេ្បាតនឹងអ្នកដែលមិននៅក្នុងអំណាចខ្លួនអស់ចំណង់ដោយអំណាចរបស់ខ្លួនហើយ ក៏ថយចេញបាត់ទៅ ។

ដំណាលមកថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានជ្រាបថា មារនេះឃើញសមាគមនេះធំ គិតថា នឹងធ្វើអន្តរាយដល់ការ **សម្រេចមគ្គផលក្នុងទីប្រជុំដ៏សំខាន់** ទើបបញ្ជូនកងទ័ពមារទៅសម្តែងវត្ថុដែលគួរខ្លាចប្លែក ៗ ក៏ឯប្រក្រតីរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ក៏គឺ ក្នុងទីណានឹងមិនមានការសម្រេចមគ្គផល ក្នុងទីនោះ ព្រះអង្គទ្រង់មិនហាមមារ ដែលសម្តែងវត្ថុដែលគួរខ្លាចរបស់មារ តែក្នុងទីណាមានការសម្រេចមគ្គផល ក្នុងទីនោះព្រះអង្គ ទ្រង់អធិដ្ឋានមិនឲ្យបរិស័ទឃើញរូប មិនឲ្យឮសំឡេងមារ ក៏ព្រោះក្នុងសម័យនេះ នឹងមានការត្រាស់ដឹងមគ្គផលធំ ដូច្នោះ ទើបទ្រង់អធិដ្ឋានដោយប្រការដែលពួកទេវតានឹងមិនឃើញ នឹងមិនឮសំឡេងរបស់មារនោះ ។ ព្រោះដូច្នោះ ព្រះមាន-ព្រះភាគទើបត្រាស់ថា កាលនោះ មារនោះ ក្រេវក្រោធជាមួយអ្នកដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអំណាចខ្លួន បានគេចចេញបាត់ទៅ ។

បទថា **ព្រះសាស្តាទ្រង់មានភ្នែក ទ្រង់ពិចារណា និងទ្រង់ជ្រាបហេតុនោះទាំងអស់ហើយ** សេចក្តីថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាប និងទ្រង់ពិចារណាហេតុនោះទាំងអស់ហើយ ។ បទថា **កងទ័ពមារចូលមកហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកចូរដឹងច្បាស់ចំពោះពួកគេ** សេចក្តីថា ព្រះមាន-ព្រះភាគត្រាស់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយកងទ័ពមារចូលមកហើយ ពួកអ្នកចូរដឹង

ពួកគេតាមសមគួរដល់ខ្លួន ពួកអ្នកចូរចូលផលសមាបត្តិ ។ បទថា **បានធ្វើសេចក្តីព្យាយាមហើយ** សេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងនោះ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមដើម្បីប្រយោជន៍ចូលផលសមាបត្តិ ។ បទថា **គេចចេញពីលោកដែលប្រាសភគៈហើយ** សេចក្តីថា មារ និងអ្នកត្រាច់ទៅតាមមារ បានចៀសចេញទៅយ៉ាងឆ្ងាយពីពួកព្រះអរិយៈ អ្នកប្រាសចាកភគៈហើយនោះឯង ។ បទថា **សូម្បីតែរោមរបស់ពួកលោក ក៏មិនកម្រើក** សេចក្តីថា សូម្បីតែរោមរបស់លោកអ្នកប្រាសចាកភគៈទាំងនោះ ក៏មិនញាប់ញ័រ ។ គ្រានោះ មារប្រារព្ធពួកភិក្ខុហើយ បានពោលគាថានេះថា ៖

ពួកសាវករបស់ព្រះអង្គទាំងអស់ ពិជិតសង្គ្រាមបាន
ហើយ កន្លងបង់នូវសេចក្តីភ័យខ្លាចបានហើយ មាន
យស ប្រាកដក្នុងប្រជុំជន រីករាយហើយជាមួយ
ជាមួយព្រះអរិយៈ ដែលកើតហើយ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **រីករាយហើយ ជាមួយភូតទាំងឡាយ** សេចក្តីថា រីករាយ គឺ រីករាយទូទៅជាមួយនឹងពួកព្រះអរិយៈ ដែលកើតហើយ (ភូត) គឺ កើតព្រមហើយ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះទសពល ។ បទថា **ប្រាកដក្នុងប្រជុំជន** សេចក្តីថា ប្រាកដដោយវិសេស គឺ ដឹងច្បាស់

បានផល់ ដែលពួកជនស្គាល់ជាក់ជាយ៉ាងក្រៃលែង ។ ក៏ព្រះមហាសម័យ-សូត្រនេះ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្តរបស់ពួកទេវតា ដូច្នោះ ក្នុងស្ថានទីថ្មីៗ កាលនឹងពោលមង្គល ក៏គប្បីពោលតែព្រះសូត្រនេះ ប៉ុណ្ណោះឯង ។

បានឮថា ពួកទេវតានាំគ្នាគិតថា ពួកយើងនឹងស្តាប់ព្រះសូត្រនេះហើយ ក៏ផ្ទៀងត្រចៀកស្តាប់ ។ ក៏ឯកាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សម្តែងចប់ ទេវតាចំនួនមួយសែនកោដិ បានសម្រេចព្រះអរហត្តហើយ អ្នកដែលជាព្រះសោតាបន្នជាដើម មិនមានការរាប់ ។ និងរឿងនេះ គប្បីមាន ព្រោះសេចក្តីដែលជាទីស្រឡាញ់ ជាពេញចិត្តរបស់ពួកទេវតា ។

មានរឿងដំណាលថា ទីវត្តកោដិបព៌ត មានទេពធីតាមួយអង្គអាស្រ័យនៅត្រង់ដើមខ្នុំង ជិតទ្វារល្អាងខ្នុំង ។ ភិក្ខុកម្លោះមួយរូបទន្ទេញព្រះសូត្រនេះ ក្នុងខាងមុខ ។ ទេពធីតាបានស្តាប់ ក្នុងវេលាចប់ព្រះសូត្រ ក៏បានឲ្យសាធុការដោយសំឡេងយ៉ាងខ្លាំង ។

នោះអ្នកណា ? ភិក្ខុកម្លោះសួរ ។

ខ្ញុំម្ចាស់ជាទេពធីតាលោកម្ចាស់ ទេពធីតាឆ្លើយ ។

ហេតុដូចម្តេច ទើបបានឲ្យសាធុការ ភិក្ខុកម្លោះសួរទៀត ។

លោកលោកម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់បានស្តាប់ព្រះសូត្រនេះ ក្នុងថ្ងៃដែល

ព្រះទសពលប្រថាប់គង់សម្ដែងត្រង់ព្រៃធំ ថ្ងៃនេះបានស្ដាប់ (ទៀត) ធម្មបទនេះ លោកកាន់យកល្អហើយ ព្រោះមិនធ្វើឲ្យអក្សរសូម្បីតែមួយតួឃ្លាតពីពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគសម្ដែងទុកវិនាសទៅ ទេពធីតាបញ្ជាក់ ។

កាលព្រះទសពលកំពុងសម្ដែង នាងបានស្ដាប់ឬ ? ភិក្ខុសួរទៀត ។

ពិតហើយ លោកម្ចាស់ ទេពធីតាទទួល ។

គេថា ទេវតាមកប្រជុំគ្នាច្រើន ហើយនាងឈរស្ដាប់ទីណា ?

លោកម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់ជាទេវតាអ្នកនៅព្រៃធំ ក៏កាលពួកទេវតាអ្នកមានសក្ដិធំកំពុងនាំគ្នាមក ខ្ញុំមិនមានកន្លែងនៅក្នុងជម្ពូទ្វីបឡើយ បានទៅកាន់តម្ពបណ្ណិទ្វីបនេះ ឈរនៅមាត់ប្រាំងត្រង់កំពង់ជម្ពុកោល សូម្បីថយដល់កំពង់នោះក៏ដោយ កាលពួកទេវតាអ្នកមានសក្ដិធំកំពុងនាំគ្នាមក ក៏ថយៗ ទៅដោយលំដាប់ ត្រាំទឹកសមុទ្រជ្រៅត្រឹម.ក ផ្នែកខាងក្រោយស្រុកធំក្នុងខេត្តរោហណៈ ហើយក៏ឈរស្ដាប់ក្នុងទីនោះ នាងបរិយាយរៀបរាប់ល្អិតល្អន់ ។

ពីទីដែលនាងឈរនោះ ឆ្ងាយណាស់ នាងទីងឃើញព្រះសាស្ដាឬទេវតា ។

លោកម្ចាស់ ! និយាយអ្វី ខ្ញុំម្ចាស់យល់ថា ព្រះសាស្ដាទ្រង់សម្ដែង

ធម៌នៅត្រង់ព្រៃធំ ទ្រង់ក្រឡេកមើលខ្ញុំម្ចាស់រឿយៗ ខ្ញុំខ្លាច ខ្ញុំខ្មាស ។

បានឮមកថា ថ្ងៃនោះ មានទេវតាមួយសែនកោដិសម្រេចព្រះអរហត្ត ហើយ ឯនាងសោត ពេលនោះសម្រេចព្រះអរហត្តឬ ?

មិនទេ លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន

សម្រេចអនាគាមិផល ឬ ?

មិនទេ លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន

ដូច្នោះ នាងសម្រេចសកទាគាមិផល ឬ ?

មិនទេ លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន

គេថា ពួកទេវតាដែលសម្រេចមគ្គបីរាប់មិនបាន មែនទេនាង នាង នាងជាព្រះសោតាបន្ន ឬ ?

ក្នុងថ្ងៃនោះ ទេពធីតាសម្រេចសោតាបត្តិផល មានការខ្មាស ទើប និយាយថា លោកម្ចាស់សួរវត្ថុមិនគួរសួរ (សួរជ្រៀតជ្រែក) លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ ទើបពោលចំពោះនាងថា ទេវតា ! នាងនឹងសម្ដែងកាយឲ្យអាត្មា ឃើញបានទេ ?

នាងសម្ដែងខ្លួនអស់ទាំងមិនបានទេ លោកដ៏ចម្រើន ! ខ្ញុំម្ចាស់នឹង សម្ដែងដល់លោកម្ចាស់ត្រឹមតែម្រាមដៃ ។

ថាហើយ ក៏យកម្រាមដៃសឹកចូលខាងក្នុងល្អាង តាមរន្ធសោរ ។ ម្រាមដៃក៏ដូចជាវេលាព្រះចន្ទ ព្រះអាទិត្យរះឡើងជាពាន់ ៗ ដួង ទេពធីតាពោលថា ចូរកុំប្រមាទណា លោកលោកម្ចាស់ ! ហើយសំពះភិក្ខុកម្ចោះត្រឡប់ទៅ ។ សូត្រនេះ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្តរបស់ទេវតាទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ទេវតាទាំងឡាយ រមែងសម្គាល់ថា ព្រះសូត្រនោះជារបស់យើងដោយប្រការដូច្នេះ ។

" ចប់ អដ្ឋកថា មហាសម័យសូត្រទី ៧ "